

Besluit 07/19

Voorgestelde behandeling

PS-vergadering : 1 februari 2019

Onderwerp

Notulen vergadering Provinciale Staten d.d. 23 november 2018

Datum

1 februari 2019

Documentnummer

4471452

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

gelezen het voorstel van de Griffier, d.d. 22 januari 2019 – 4461115;

gelet op artikel 45, derde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten Noord-Brabant 2017;

besluiten:

vast te stellen de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering d.d. 23 november 2018.

's-Hertogenbosch, 1 februari 2019
Provinciale Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de griffier,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. J.A. Deneer (plv.)

Vastgesteld

PS 07/19 Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant op 23 november 2018

Inhoudsopgave	
Inhoudsopgave	2
Index gesproken personen	3
Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	4
Opening van de vergadering / vaststellen agenda	7
Vragenhalfuur	8
Bespreekstukken	10
73/18 Statenvoorstel Procedure wensen en bedenkingen inzake deelname in coöperatieve vereniging t.b.v. samenwerking overheden m.b.t. openbaar vervoer	10
65/18 Begrotingswijziging uitvoeringstaken vergunningverlening, toezicht en handhaving Wet natuurbescherming en overige gevolgen wegens provinciale zienswijze ontwerpbegroting 2019 ODBN	11
71/18 Statenvoorstel Vijfde wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant	46
IV Stemming	58
64/18 Ontwerpbesluit Lijst Ingekomen Stukken periode 11 oktober 2018 tot en met 31 oktober 2018	58
83/18 Ontwerpbesluit Notulen van de PS-vergadering 28 september 2018	58
73/18 Statenvoorstel Procedure wensen en bedenkingen inzake deelname in coöperatieve vereniging t.b.v. samenwerking overheden m.b.t. openbaar vervoer	59
65/18 Begrotingswijziging uitvoeringstaken vergunningverlening, toezicht en handhaving Wet natuurbescherming en overige gevolgen wegens provinciale zienswijze ontwerpbegroting 2019 ODBN.	60
71/18 Statenvoorstel Vijfde wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant	62
Sluiting	64

Index gesproken personen

Arts, mw. W.M.A., 10, 59
Bahar, drs. H., 10
Bakker, W.J., 11, 59
Boon, M.C.H., 15, 16, 34, 35, 47, 52, 53, 54, 57, 60, 61, 62, 64
Brakel, mw. C.E.P. van, 46, 52
Brunklaus, mw. drs. P.M., 8, 9, 59
Burger Dirven, drs. K.A.J.M., 59
Deneer, J.A., 7
Dingemans, mw. F.M., 16, 17, 18, 37, 48, 60, 61, 62, 64
Dirken, mw. A.M.W., 11, 13, 14, 22, 31, 34, 36, 39, 42, 46, 52, 60, 61, 62, 63
Heijmans, N.G.L., 16, 54, 55, 60, 61, 62, 64
Kammen, mw. drs. P. van der, 58
Knoet-Michels, mw. A.J.H., 14, 35, 58, 60, 61, 62, 63, 64
Koevoets, H.J.P.E., 53, 54
Maas, B.L.M., 59
Meijer, A.A., 49, 50, 52, 53, 54, 59
Ockers, J.A., 11, 26, 51, 60, 61, 62, 63, 64
Overveld, W.A.A.M. van, 59, 60, 61, 63, 64
Plaatsvervangend voorzitter, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64
Roijackers, mw. H.I., 12, 13, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 29, 35, 36, 37, 38, 39, 44, 48, 55, 60, 61, 62, 64
Sloot, mw. M.A.B. van der, 9, 58, 59, 60, 61, 62, 63
Surminski, mw. M.J.G.P., 19, 40, 49, 50, 55
Vreugdenhil, ing. H.J., 9, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 33, 38, 40, 45, 60, 61, 62, 63, 64
Wel, ir. M.C. van der, 18, 22, 23, 25, 28, 43, 59, 61, 62, 63, 64

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning
J. Deneer, loco-griffier

Agtmaal, ing. J.M.A. van	CDA	Ossendrecht
Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Bahar, drs. H.	CDA	Helmond
Bakker, W.J.	PVV	Waalwijk
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Boon, M.C.H.	PVV	Bergen op Zoom
Brakel, mw. C.E.P. van	CDA	Veldhoven
Brunklous mw. drs. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Claessens-Vloedgraven, mw. W.	SP	Roosendaal
Deryckere, M.N.R.C.	CDA	Tilburg
Diemen-Vereijken, mw. F.J.H.M. van	GroenLinks	Cuijk
Dingemans, mw. F.M.	D66	Moergestel
Dirken, mw. A.M.W.	VVD	Hoeven
Everling, M.J.	SP	Uden
Gruijthuijsen, drs. M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Vinkel
Heer, drs. ing. C. de	CDA	Eindhoven
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hoon, mw. A.J.M. de	CDA	Etten-Leur
Jonge, R.A. de	SP	Halsteren
Kammen, mw. drs. P. van der	PVV	Tilburg
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierden
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Etten-Leur
Kort, M.V. de	PvdA	Vught
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Kutlu, S.	D66	Eindhoven
Maas, B.L.M.	PvdA	Netersel
Manders, W.J.	VVD	Gemert
Meel, J. van	SP	Breda
Meeuwis-van Langen, H.E.M.	D66	Best
Meijer, A.A.	D66	Waalwijk
Ockers, J.A.	Lokaal Brabant	Veen
Oosterveer, dr. ing. H.	50PLUS	Waalre
Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M.	VVD	Vught
Overveld, W.A.A.M. van	50PLUS	Oudenbosch
Panhuizen, A.V.	VVD	Tilburg
Portheine, P.	VVD	Riethoven

Roijackers, mw. H.I.	GroenLinks	's-Hertogenbosch
Roks, L.A.G.	PVV	Etten-Leur
Schüller, mw. drs. I.J.W.	VVD	Woudrichem
Sloot, mw. M.A.B. van der	CDA	's-Hertogenbosch
Smeets, drs. M.E.J.	GroenLinks	Oosterhout
Smeulders, S.J.A.H.	PvdA	Helmond
Spapens, M.	SP	Breda
Staak, W.R. van der	SP	Sint-Oedenrode
Surminski, mw. M.J.G.P.	PvdD	Hoogerheide
Tevkir, drs. mw. G.	D66	Roosendaal
Tinnemans, mw. S.C.	CDA	Duizel
Vreugdenhil, ing. H.J.	ChristenUnie-SGP	Nieuwendijk
Vugt, drs. R.J. van	CDA	Andel
Wel, ir. M.C. van der	PvdD	Rijsbergen
Willems-Kardol, mw. J.C.	PVV	Mierlo

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 23 november 2018

Agenda

I. Opening van de vergadering / vaststellen agenda

II. Actualiteit

III. Besprekstukken

73/18 Statenvoorstel Procedure wensen en bedenkingen inzake deelname in coöperatieve vereniging t.b.v. samenwerking overheden m.b.t. openbaar vervoer

65/18 Begrotingswijziging uitvoeringstaken vergunningverlening, toezicht en handhaving Wet natuurbescherming en overige gevolgen wegens provinciale zienswijze ontwerpbegroting 2019 ODBN

71/18 Statenvoorstel Vijfde wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord- Brabant

IV Stemming

64/18 Ontwerpbesluit Lijst Ingekomen Stukken periode 11 oktober 2018 tot en met 31 oktober 2018

83/18 Ontwerpbesluit Notulen van de PS-vergadering 28 september 2018

73/18 Statenvoorstel Procedure wensen en bedenkingen inzake deelname in coöperatieve vereniging t.b.v. samenwerking overheden m.b.t. openbaar vervoer

65/18 Begrotingswijziging uitvoeringstaken vergunningverlening, toezicht en handhaving Wet natuurbescherming en overige gevolgen wegens provinciale zienswijze ontwerpbegroting 2019 ODBN

71/18 Statenvoorstel Vijfde wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord- Brabant

IV. Sluiting

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 23 november 2018

drs. M.P.J.M. van Gruijthuijsen, plaatsvervangend voorzitter PS

J.A. Deneer, loco-griffier

Volgens de presentielijst zijn 51 leden aanwezig, te weten:

Altundal mw. Arts, Bahar, Bakker, Boon, mw. Van Brakel, mw. Brunklaus, Burger Dirven, mw. Claessens-Vloedgraven, Deryckere, mw. Van Diemen-Vereijken, mw. Dingemans, mw. Dirken, Everling, Van Gruijthuijsen, Hageman, De Heer, Heijmans, mw. De Hoon, De Jonge, mw. Van der Kammen, mw. Knoet-Michels, Koevoets, De Kort, Kouthoofd, Kutlu, Maas, Manders, Van Meel, mw. Meeuwis-van Langen, Meijer, Ockers, Oosterveer, mw. Otters-Bruijnen, Van Overveld, Panhuizen, Porthoine, mw. Roijackers, Roks, mw. Schüller, mw. Van der Sloot, Smeulders, Spapens, Van der Staak, mw. Surminski, mw. Tevkir, mw. Tinnemans, Vreugdenhil, Van Vugt, Van der Wel, mw. Willems-Kardol.

Afwezig: Van den Berg, Smeets, Van Hattem, Van Agtmaal.

Opening van de vergadering / vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 13.30 uur

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dames en heren. Ik wil graag deze Statenvergadering openen en verzoek u te gaan staan voor een moment van stilte.

Er wordt een moment van stilte in acht genomen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Gaat u zitten. Ik verzoek de griffier mededeling te doen van de binnengekomen berichten van verhindering.

De **loco-griffier**: Berichten van verhindering van de heer Van den Berg, de heer Smeets, de heer Van Hattem en de heer Van Agtmaal.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel. Ik heet alle aanwezigen van harte welkom, in het bijzonder de bezoekers op de publieke tribune en degenen die de vergadering via internet volgen. Daarnaast zijn als gasten van het CDA vandaag aanwezig KBO Wandelbos uit Tilburg en de Imkervereniging – ik zie ze volgens mij op de publieke tribune zitten – Sint Ambrosius uit Middelbeers. Van harte welkom.

Dames en heren. Het presidium heeft in zijn vergadering van 3 september jl. besloten om een aantal experimenten uit te voeren die te maken hebben met korter vergaderen. Voor vandaag is het experiment een kortere inbreng van de fracties in de eerste termijn en een langere inbreng in de tweede termijn. Bij het besluit van het presidium op 3 september is de maximale spreektijd per fractie voor de eerste en de tweede termijn van dit experiment vastgesteld. U bent hier door de griffie voor het indienen van uw spreektijd voor vandaag nogmaals van op de hoogte gesteld.

Tijdens de vorige PS-vergadering, op vrijdag 9 november jl., is de motie 'Papierwinkel' aangenomen. Hiermee hebben uw Staten besloten om in Statenvergaderingen geen kopieën van moties en amendementen meer op papier te verstrekken. Denkt u eraan dat conform dat reglement van orde moties

en amendementen nog wel fysiek bij de voorzitter ingeleverd dienen te worden en alle moties en amendementen die deze vergadering worden ingediend, vindt u, zoals gebruikelijk, op iBabs. Voor de vergadering van vandaag worden ze door de griffie geplaatst onder de Statendag van 23 november 2018 onder agendapunt 10, 'Ingediende moties en amendementen'.

Ik stel de agenda aan de orde.

Er zijn twee mondelinge vragen en één actuele motie ingediend. De procedurevergadering voorafgaande aan deze PS-vergadering heeft geadviseerd om één mondelinge vraag toe te laten. Ik kijk even rond of u daar allemaal mee kunt instemmen. Dan maakt deze mondelinge vraag deel uit van de agenda van vandaag. Wellicht ten overvloede verzoek ik u bij het verlaten van de Statenzaal dit te melden bij de bodetafel, zodat wij kunnen beschikken over een correct aanwezigheidsoverzicht bij de stemmingen. Iedereen hiermee akkoord? Dan gaan wij naar het volgende agendapunt: het vragenhalfuur.

Vragenhalfuur

De **plaatsvervangend voorzitter**: Er is één mondelinge vraag ingediend door mevrouw Brunklaus van de fractie van GroenLinks, en dat gaat over beroep provincie gaswinningsbesluit. Aan u om in twee minuten tijd uw vraag toe te lichten.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Ja, voorzitter, dank u wel. Namens de fractie van GroenLinks willen wij de volgende vraag aan het college stellen, en dat gaat over het besluit van de minister om gaswinnings toe te staan op het grondgebied van Loon op Zand en Waalwijk. De vraag die wij hebben is: is het college bereid om aan de oproep van het college van Waalwijk gehoor te geven en samen met gemeenten en waterschappen de krachten te bundelen om beroep aan te spannen bij de Raad van State tegen het besluit van het Rijk om toch nieuwe gaswinnings toe te staan op het grondgebied van deze twee gemeenten? En waarom vragen wij dit? Het college van Waalwijk heeft het initiatief genomen om met betrokken gemeenten, provincies en waterschappen op te trekken inzake het aanspannen van een beroep bij de Raad van State. Ze heeft daar al de gemeenten toe uitgenodigd en de gemeenten zijn er positief op ingegaan. De vraag is of de provincie dat ook doet. De waterschappen hebben ook toegezegd daar positief op in te gaan. Op 7 december stelde het CDA al schriftelijke vragen over de manier waarop het college van GS zich wil gaan verzetten tegen het besluit van de minister. Op deze vragen is nog geen antwoord gegeven. Ik weet dat de deadline voor de beantwoording 5 december is, maar gezien de termijn, vóór 20 november moet het beroep zijn aangespannen, in ieder geval voor het Waalwijkse grondgebied, dus wij vinden het wel heel belangrijk om nu te weten waar het college staat in dezen. En wij vinden het ook belangrijk als signaal naar de gemeenten. Als zij weten dat er gezamenlijk wordt opgetrokken – ik ben bijna klaar, voorzitter –, zal dat enorm schelen in kosten, moeite en: samen staan we sterk. Dus dat is eigenlijk de reden van mijn oproep en vraag. Dank u wel, voorzitter.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Brunklaus. De gedeputeerde krijgt de ruimte om deze vraag te beantwoorden en u heeft daarvoor maximaal drie minuten.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dank u wel, voorzitter. Een terechte vraag. Wij hebben inderdaad die vraag gehad van verschillende gemeenten. Een klein verschil tussen de gemeenten en de provincie is dat dit voor de gemeenten de eerste keer is dat ze formeel-juridisch een rol hebben. Wij hebben een stap eerder al een rol gehad en genomen, namelijk het adviseren met betrekking tot de Mijnbouwwet. Zoals u weet, hebben we dat bij beide winningen gedaan. We hebben op beide winningen negatief geadviseerd, om de verschillende redenen die we daarvoor hebben. Dat adviesrecht is bij wet geregeld, daar hebben we gebruik van gemaakt nu. Hoger beroep instellen tegen de beschikking die het ministerie heeft

genomen, is een eigen, zelfstandige activiteit, en die zullen we dus moeten afwegen. Die komt niet logisch voort uit de beschikking die het ministerie heeft afgegeven. De vragen van het CDA die hierover gesteld zijn, behandelen GS op 27 november, volgende week. Dus dan zullen we een antwoord moeten geven op of we hoger beroep aan gaan spannen, en dat is wat volgende week dus ook in het college voorligt. We hebben een aantal opties, wel hoger beroep / geen hoger beroep, of een andere manier waarop wij de gemeenten en de waterschappen bestuurlijk en juridisch zouden kunnen ondersteunen, en dan is niet per se beroep instellen de beste manier, maar die afweging zullen we dus moeten maken. Inhoudelijk weet u waar we staan: dat is de motivatie voor het negatieve advies op de eerste adviesaanvraag.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van den Hout. De vragensteller krijgt de gelegenheid om in maximaal één minuut nog een vervolgvraag te stellen.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Hartelijk dank voor deze duidelijkheid. Ik begrijp dat we dus nog heel even geduld moeten hebben. Dus 27 november, dan weten we het. Ik ga er daarbij gewoon van uit dat u doet wat wij destijds ook in de motie hebben vastgelegd: dat de provincie alles in het werk zal stellen om de gaswinningen tegen te gaan, zoals wij dat met zijn allen hier ooit in de Statenzaal ook bepleit hebben. Dank u wel voor uw beantwoording.

De **plaatsvervangend voorzitter**: De gedeputeerde nog? Nee. Ik maak even een rondje of er andere fracties zijn die de behoefte hebben om nog een vraag te stellen. Dat zijn twee fracties. U kunt vanachter het kathedraal een vraag stellen, en dan geef ik daarna het woord aan de gedeputeerde om nog een reactie daarop te geven. U heeft één minuut.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. We hadden dit sinterklaascadeautje op 5 december verwacht, maar in ieder geval positief om te horen dat u duidelijk wilt zijn, ook richting de minister, en alles wat daar gaat gebeuren. We zullen u echt aansporen om zeker in dat beroep mee te doen. Twee vragen nog. Kunt u ook in uw overwegingen, maar ook in de acties die u gaat ondernemen, specifiek het fracken ter discussie stellen? Daar hebben we veel moeite mee. En kunt u ook al, als u in de tussentijd in overleg gaat met gemeenten, kijken in hoeverre een vorm van nadeelcompensatie, schadeloosstelling, of wat dan ook mogelijk is, mocht het alsnog, ten onrechte wat ons betreft, doorgaan wat Vermilion van plan is? Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van der Sloot. De heer Vreugdenhil, ook u één minuut om eventuele vragen te stellen.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter. Dit is een vraagstuk dat ook de verschillende gemeenteraden die het aangaat heel sterk raakt en daarin ook heel sterk leeft. We hebben hier een hele duidelijke motie in aangenomen en u gaf aan dat we ook eerder al stappen hebben gezet, want wij mochten het advies geven, en nu, 27 november, gaat u een besluit nemen. En ik wil u vragen om ook in de uitvoering van de motie, ook in de geest van de motie, ook de diverse gemeenteraden hiervan op de hoogte te stellen, zowel van het advies dat we eerder gegeven hebben alsook het besluit dat u gaat nemen, in de veronderstelling dat het een besluit zal zijn om het daarin tegen te houden, en daarmee de gemeenten en ook de gemeenteraadsleden inzicht te geven in het proces, zoals wij hier in de provincie gevolgd hebben en ze daarmee ook te steunen in de weg die ze zelf moeten gaan in het komende proces. Graag antwoord daarop. Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Vreugdenhil. De heer Van den Hout. U heeft de ruimte om een reactie te geven op de vervolgvragen die gesteld zijn.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dank u wel. Aan GroenLinks, maar eigenlijk aan allemaal: ja, er is een motie aangenomen, die is volstrekt helder. Die opdracht hebben we ook begrepen en dat gaan we ook doen. De afweging is niet óf we ons gaan verzetten tegen die gaswinning, maar hoé en wat nou het meest tactische is van die drie keuzes die ons voor staan.

Over fracken zijn we volstrekt helder, inhoudelijk. Toen het hier over de ondergrond ging, toen het over de motie gaswinning ging: in ons advies hebben we speciaal aandacht gevraagd voor het risico van fracken. Dat zullen we bij elke volgende stap natuurlijk ook blijven doen. Hetzelfde geldt voor de schaderegeling. Ons meest dringende advies misschien nog wel was dat het ministerie erop zou moeten toezien dat er een schaderegeling 'in place' is op het moment dat zij die vergunning afgeven en niet, nou ja, de mooie woorden zoals we die uit Groningen kennen van 'het komt allemaal wel goed', als het eenmaal instort – daar gaan wij niet meer voor, dus ook dat inhoudelijke thema zullen we blijven benadrukken in communicatie met het ministerie, of in eventueel hoger beroep. En het besluit zal natuurlijk gedeeld worden met gemeenten, met waterschappen, andere partijen die hier een rol hebben en die eventueel in beroep kunnen gaan. Als GS daartoe besluiten, zullen we dat zo gezamenlijk mogelijk doen en de gemeenten ook inzage geven in het proces zoals het hier verlopen is.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, gedeputeerde Van den Hout. Dan ronden wij daarmee dit agendapunt af en gaan we door naar het volgende agendapunt, en dat zijn de besprekstukken.

Besprekstukken

73/18 Statenvoorstel Procedure wensen en bedenkingen inzake deelname in coöperatieve vereniging t.b.v. samenwerking overheden m.b.t. openbaar vervoer

De **plaatsvervangend voorzitter**: We gaan door met de bespreking van Statenvoorstel 73/18, het voorstel Procedure wensen en bedenkingen inzake deelname in coöperatieve vereniging ten behoeve van samenwerking overheden met betrekking tot openbaar vervoer. En daarvoor geef ik graag de heer Bahar namens de fractie van het CDA als eerste het woord.

De heer **Bahar** (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. Een hele korte vraag, die wat mij betreft ook kort afgedaan kan worden. Tegen de oprichting van de coöperatie hebben wij geen bezwaren, maar heeft u ook het beeld, en zicht erop, dat alle huidige deelnemers ook meegaan in de coöperatie, en dat u daar geen verrassingen verwacht? Dank u.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Bahar. De fractie van de SP, mevrouw Arts.

Mevrouw **Arts** (SP): Voorzitter, graag even van mijn plaats. In het kader van stroomlijning van de vergadering zie ik af van mijn bijdrage.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Arts. Dan is de volgende aan het woord, en dat is de heer Bakker namens de fractie van de PVV.

De heer **Bakker** (PVV): Voorzitter, ik kan u melden dat ik afzie van mijn spreektijd.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Bakker. Dan de volgende op mijn lijstje voor spreektijden is de heer Van Overveld namens de fractie van 50PLUS. Ik zie dat hij ook afziet van de spreektijd. En als laatste op mijn lijstje dat ik voor me heb is de heer Ockers namens de fractie van Lokaal Brabant.

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): En die ziet ook af van spreektijd.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dan ga ik als de weduweerga naar de eerste termijn vanuit Gedeputeerde Staten. Het woord is aan de heer Van der Maat.

De heer **Van der Maat** (GS, VVD): Ik twijfel of dit nu dat experiment was waarin wij dubbele spreektijd hadden eigenlijk als GS.

In reactie op uw vraag: ik heb geen enkele aanleiding om te zeggen dat ik ervan uitga dat er mensen niet meedoen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van der Maat. Dan gaan wij door naar de tweede termijn van uw Staten. De heer Bahar. Nee? Mevrouw Arts? De heer Bakker. Nee? De heer Van Overveld, ook de tweede termijn. Nee. Heftige discussie misschien geweest. De heer Ockers, ook geen tweede termijn. Dan is er ook geen tweede termijn vanuit de kant van Gedeputeerde Staten en dan rest mij niets anders dan de beraadslagingen over dit agendapunt te sluiten.

65/18 Begrotingswijziging uitvoeringstaken vergunningverlening, toezicht en handhaving Wet natuurbescherming en overige gevolgen wegens provinciale zienswijze ontwerpbegroting 2019 ODBN

De **plaatsvervangend voorzitter**: We gaan door met Statenvoorstel 65/18, en dat is de begrotingswijziging uitvoeringstaken vergunningverlening, toezicht en handhaving Wet natuurbescherming en overige gevolgen wegens provinciale zienswijze ontwerpbegroting 2019 van de Omgevingsdienst Brabant-Noord. Het woord is aan mevrouw Dirken namens de fractie van de VVD.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Dank u wel. Voorzitter. Vandaag is het naast Statendag ook Black Friday, een dag waarop in de Verenigde Staten en langzaamaan ook bij ons in Brabant veel bedrijven stunts met prachtige deals en aanbiedingen als 'twee voor de prijs van één'. En zo voelt het voorliggende voorstel ook wel een beetje, want feitelijk behelst deze begrotingswijziging twee onderdelen. Aan de ene kant hebben we het over de legestarieven op grond van de Wet natuurbescherming en aan de andere kant hebben we het over de vraag van de ODBN om extra middelen beschikbaar te stellen.

Als het gaat om de legestarieven kan de VVD het gehanteerde uitgangspunt ondersteunen dat de leges kostendekkend horen te zijn. Wel is daar wat ons betreft een nuancering bij op zijn plaats. De VVD vindt dat leges kostendekkend moeten zijn, maar vindt ook dat dat principe geen vrijbrief mag zijn om maar ongelimiteerd uren te gaan besteden aan een aanvraag. Als wij sommige voorgestelde legestarieven afzetten tegen het gemiddelde uurtarief van de ODBN, dan zou met de behandeling van dergelijke aanvragen 40 tot 45 uur gepaard gaan. En onze fractie vraagt zich dan in alle gemoedsrust af of de gedeputeerde het wel met ons eens is dat een vergunningaanvraag eigenlijk slechts een manier is om aan te tonen dat je van plan bent je in de praktijk aan de regels te gaan houden en dat het uiteindelijk om adequaat toezicht in de praktijk gaat. En als hij dat met ons eens is, in hoeverre kunnen aanvragers er dan

nog op vertrouwen bij deze getallen dat er sprake is van een efficiënt proces met redelijke kosten? Hoe wordt daar door de ODBN en haar bestuurders zicht op gehouden en op gestuurd?

Het tweede aanzienlijk deel van de extra kosten voor uitvoering van de Wet natuurbescherming wordt gefinancierd uit doorbelasting aan gemeenten. Ook dat mag wettelijk en is in lijn met het legesprincipe. Gemeenten zullen ook deze kosten doorgaans belasten aan aanvragers. Wij vragen ons af of de verwachting nu is van het college dat er extra aanvragen ingediend zullen worden voor 31 december, om deze kostenverhoging voor te gaan blijven.

Voorzitter, ik ga door naar het tweede deel van het voorstel: de extra middelen die de ODBN vraagt. Bij de bespreking van de begroting van de ODBN, een paar weken geleden, is het dossier al een paar keer naar voren gekomen, en wat er ook van die behandeling zij, de zienswijze is in ieder geval dat de budgettaire kaders niet aansluiten bij wat wij daar als provincie voor gesteld hebben. Wat betreft de gevraagde middelen, zien we hier twee verschillende vragen. Enerzijds wordt er geld gevraagd om orde op zaken te kunnen stellen bij de dienst en er wordt structureel geld gevraagd omdat verwacht wordt dat dat nodig is voor de structurele taken. Uiteraard kunnen wij ermee instemmen dat er geld beschikbaar wordt gemaakt om orde op zaken te stellen bij de dienst en om de Omgevingswet voor te bereiden. Dat deel snappen we, maar het deel om dat geld beschikbaar te stellen uit de algemene middelen heeft eigenlijk niet de voorkeur van de VVD-fractie. Wij vragen ons af of er mogelijk nog posten zijn binnen het programma Natuur die herverdeeld kunnen worden. Als dat echt niet zo is, zouden wij graag de toezegging van de gedeputeerde krijgen dat wordt uitgezocht of een eventueel overschot bij een van de andere twee andere diensten, in 2018 of 2019, ter dekking kan worden ingezet.

Daarnaast wordt structureel geld gevraagd vanaf 2019. Gelet op de onderbouwing die er ligt, kunnen wij instemmen, zij het niet van harte, met het gevraagde budget voor 2019. Maar niet voor niets hebben we een paar weken geleden bij de behandeling van de begroting als Staten verschillende moties aangenomen die GS de opdracht hebben gegeven om in 2019 uit te zoeken welke slimmere werkwijzen en aanpakken de diensten zouden kunnen en willen hanteren als het gaat om VTH, bijvoorbeeld door datagestuurd te gaan werken. We hebben bovendien al eens eerder gezien in deze periode dat een dienst die orde op zaken stelde in de jaren daarna meevallers bleek te hebben en daarnaast hebben we bij de begroting ingestemd met het instellen van een reserve-VTH die, kort gezegd, meevallers en tegenvallers binnen de diensten met elkaar kan verevenen.

Voorzitter. Als we de inhoud van de moties van enkele weken geleden combineren met het feit dat er nog heel veel onduidelijk is richting 2020, dan kunnen wij daar op dit moment niet de gevraagde middelen voor beschikbaar stellen, en al helemaal niet uit de algemene middelen. Daarom dienen wij een amendement in. En natuurlijk moeten de structurele taken ook na 2019 uitgevoerd worden, maar we zien graag eerst hoe de ODBN zelf orde op zaken stelt en samen met de andere diensten naar werkwijzen voor de toekomst kijkt.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik zie een interruptie van mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ja, voorzitter, er komen allerlei veronderstellingen bij elkaar in het verhaal van mevrouw Dirken en ik heb daar wel wat vragen over vanuit GroenLinks. 45 uur gebruiken voor bedrijven die eigenlijk gewoon alleen maar netjes zeggen zich aan de regels te gaan houden, de vraag die ik daarbij heb: is de VVD wel bekend met de prestatie-indicatoren vanuit de TH, de toezicht en handhaving? Weet mevrouw Dirken van de hoeveelheid bedrijven in Brabant die zich niet houdt aan de milieuregels? En ik heb dan ook nog een aanvullende vraag op het deel van mevrouw Dirken dat gaat over het overschotje bij andere diensten op het gebied van natuur. Waar doelt mevrouw Dirken op? Want als daar dingen niet worden geleverd, dan worden er dus dingen niet gedaan waarvan we wel bij aanvang zeggen: dit is belangrijk voor Brabant. Graag een reactie.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja, uw vraag is duidelijk. Mevrouw Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Nou, volgens mij waren dit ook twee vragen voor de prijs van één antwoord. Vraag 1: u heeft het over de uren die gebruikt worden om een vergunningaanvraag te beoordelen en dat koppelt u aan bedrijven die wel of geen vergunning hebben. Ons punt is niet dat bedrijven wel of geen vergunning hebben. Ons punt is dat, als je pakweg veertig uur nodig hebt om een vergunningaanvraag te maken als aanvrager, waarom hebben wij dan als omgevingsdiensten veertig uur nodig om zo'n aanvraag te beoordelen? Daar zouden wij graag een antwoord op horen, want dat lijkt ons relatief nogal veel en het zijn kosten die wel bij de aanvragers erbij liggen.

Uw tweede vraag gaat erover: ja, er zitten een heleboel aannames in alle middelen die betaald moeten worden en diensten die geld overhouden, maar dat is nou net het punt dat we willen maken. We hebben bij de begroting 2019 van de provincie gevraagd om een aantal experimenten te gaan doen. Daar zullen echt niet alle resultaten in 2019 al van bekend worden, maar wij denken wel dat er alle aanleiding is om met elkaar te kijken of er slimme werkwijzen zijn die gebruikt kunnen worden. Misschien kosten die meer geld, en misschien niet. Nou, laten we dat dan in 2019 met elkaar afwachten en daar in de nieuwe bestuursperiode met elkaar een slim besluit en een goed besluit over nemen. Maar dan gaat het ons te ver om daar nu al middelen voor beschikbaar te stellen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een vervolgintrruptie van mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voorzitter. High trust, high penalty, zo kennen wij de VVD. Wat voor signaal geeft u af door opnieuw hier in de Statenzaal te zeggen 'wij willen geen structurele middelen inzetten voor vergunningverlening, maar ook toezicht en handhaving', op het moment dat u ook weet dat onze Staten in de afgelopen vier jaar steeds maar met elkaar hebben moeten constateren dat de kwaliteit van dienstverlening onder druk staat, om allerlei redenen ...?

De **plaatsvervangend voorzitter**: En uw vraag is?

Mevrouw **Roijackers** (GL): En ook dat het zo moeilijk is. Ja: wat voor signaal geeft u af, wetend hoe moeilijk het is om ook experts op het gebied van milieu, van veiligheid, te behouden? Wat u nu zegt als VVD, bent u dat met GroenLinks eens ...?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag?

Mevrouw **Roijackers** (GL): Is: van nou ja, we doen het niet structureel ...

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw, Roijackers, een korte interruptie.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Gaat u maar lekker het bedrijfsleven spelen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Wat wij proberen aan te geven, is dat de ODBN eerst dit jaar orde op zaken gaat stellen. Dat zit hem niet in de mensen die buiten lopen en die daar bezig zijn met het werk te doen in het primaire proces. Het orde op zaken stellen zit met name op het kantoor, zoals we dat wel eens bij de OMWB benoemd hebben, en dat betekent dat wij hard gaan sleutelen om iets aan de overheadkosten te

doen. Als dat betekent dat die overheadkosten lager worden bij de ODBN, dan betekent dat iets voor het geld dat wij daar in 2020 voor nodig hebben. Dat zegt niks over de kwaliteit van de uitvoering van VTH, dat zegt iets over de overheadkosten die gemaakt worden. Daarom zeggen wij: laat dat nou eerst eens in 2019 bij de ODBN bekeken worden, want bij de OMWB betekende dat na twee jaar dat zij ineens met aanzienlijk andere getallen konden gaan werken, zonder dat de kwaliteit daarin ingeboet heeft.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Knoet, interruptie vermoed ik.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter, dat gaat inderdaad even over het amendement. Het is nog niet rond, ik zag het tenminste nog niet op iBabs. Want ik was wel benieuwd. Op zichzelf weten we natuurlijk wel dat er veel taken te doen zijn. We hebben het er hier vaak genoeg over dat er meer toezicht, meer op handhaving zou moeten zijn, structurele taken moeten ook structureel betaald. Geeft u in het amendement een voorstel om het geld even te parkeren, of is het voor u gewoon eventjes weg vanaf 2020 totdat er meer informatie is?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is duidelijk. Mevrouw Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Wij vinden dat er pas geld structureel beschikbaar gesteld moet worden, als het al nodig zou zijn, uit algemene middelen vanaf 2020, om de redenering die we net hebben gegeven. Er zijn nog zoveel dingen die in 2019 bij elkaar gaan komen, de hele discussie rond de ODBN die orde op zaken gaat stellen, het heeft te maken met de moties die we aangenomen hebben, ze gaan onderzoek doen naar andere, slimmere werkwijzen – wat kan daaruit gehaald worden? – en we hebben een reserve ingesteld waar overschotten van andere diensten in geparkeerd kunnen worden. Nou, bekijk dat dan eerst eens in totaliteit in de loop van 2019. Blijkt dan dat het alsnog nodig is om uit de algemene middelen een bedrag beschikbaar te stellen voor 2020, dan kunnen we daar met alle informatie die we dan hebben een gedegen besluit over nemen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie mevrouw Knoet, een korte vraag.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ja, ik begrijp de afwegingen, maar ik neem ook aan dat de gedeputeerde niet als vanzelfsprekend zomaar aanneemt dat er meer middelen nodig zijn. We hebben hier vaak genoeg voorbeelden van, dus wellicht dat hij er dadelijk iets meer over kan zeggen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Dirken, vervolgt u uw betoog.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ja, dat was een vraag aan de gedeputeerde, niet aan mij.
Voorzitter. Ik ben mijn betoog begonnen met Black Friday. Sommige van mijn collega's zijn er dol op, maar wat betreft de omgevingsdiensten hoopt de VVD dat de tijd van stuntprijzen, slechte garantie en achteraf bijbetalen nu eindelijk eens definitief achter ons gelaten kan worden.

Amendement A1 – 'Begrotingswijziging ODBN'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant/ in vergadering bijeen op 23 november 2018, behandelend Statenvoorstel 65/18 inzake de 'begrotingswijziging uitvoeringstaken vergunningverlening, toezicht en handhaving Wet natuurbescherming en overige gevolgen wegens provinciale zienswijze ontwerp-begroting 2019 ODBN';

besluiten:

beslispunt 3 uit het ontwerpbesluit behorende bij Statenvoorstel 65/18, luidende:

'De begrotingswijziging ter dekking van de overige structurele uitvoeringskosten van 330.000 euro vast te stellen vanaf Begroting 2019 met als dekking de algemene middelen.'

te vervangen door:

'De begrotingswijziging ter dekking van de overige structurele uitvoeringskosten van 330.000 euro vast te stellen voor alleen de Begroting 2019 met als dekking de algemene middelen.'

Toelichting:

Tijdens de begrotingsbehandeling op 9 november zijn twee moties aangenomen ten aanzien van de uitvoering van de vth-taken, die ertoe strekken dat – samengevat – het beleidsmatige kader en doelstellingen van vth-beleid in onderlinge samenhang in beeld worden gebracht, alsmede dat in 2019 bezien wordt in hoeverre datagestuurd werken kan leiden tot een andere manier van werken.

Met het inzicht wat hierdoor in de loop van 2019 verkregen wordt, kunnen onderbouwde besluiten worden genomen over de benodigde en beschikbaar te stellen middelen in 2020.

In lijn met de twee moties is het niet logisch om nu geld uit de algemene middelen beschikbaar te stellen voor een specifieke omgevingsdienst voor de jaren na 2019, zeker niet als deze dienst in 2019 een verbeterplan gaat uitvoeren waarvan de effecten ten aanzien van interne efficiency (overheadkosten) nu nog niet duidelijk zijn.

Bij de provinciale begroting voor 2019 is een reserve t.b.v. de omgevingsdiensten ingesteld. Als deze in 2019 gevuld wordt, kan ook bezien worden of deze middelen ingezet kunnen worden voor de ODBN, mits dat op dat moment nog steeds nodig blijkt voor uitvoering van de structurele taken.

Het is nog maar de vraag of, en waarvoor er in de nieuwe bestuursperiode (na 2019) extra middelen nodig zijn in deze portefeuille. Het is immers nog onduidelijk welke beleidsveranderingen en innovaties hiermee gepaard zijn gegaan en zullen gaan. Eventuele extra middelen moeten op een goede manier besteed worden voor de doelstellingen die we op het vth-terrein willen bereiken.

Gelet op het bovenstaande is het te vroeg om extra middelen voor 2020 en verder beschikbaar te stellen aan de ODBN.

En gaan over tot de orde van de dag.

Wilma Dirken, VVD."

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dirken. Dan staat de volgende spreker volgens het schema op het programma. Dat is de heer De Jonge namens de fractie van de SP. Die is afwezig. Dan is de fractie van de PVV aan de beurt, en dat is de heer Boon. Aan u het woord.

De heer **Boon** (PVV): Voorzitter, als u mij toestaat. Op 8 november jl. weigerde gedeputeerde Van den Hout onze vragen met betrekking tot de zienswijze op de ODBN-begroting te beantwoorden. Dat leverde toen het indienen van een motie van wantrouwen op. Nu verwacht deze zelfde gedeputeerde dat wij instemmen met de begrotingswijziging naar aanleiding van deze zienswijze. Is de gedeputeerde dan ook bereid om nu wel de door ons toen gestelde vragen alsnog te beantwoorden, of blijft hij volharden in zijn antidemocratische houding? Ik ga ervan uit dat deze gedeputeerde een democraat is en onze vragen gaat beantwoorden. Daarom ga ik ze alsnog stellen.

Tot nu toe is het niet realiseren van de inverdieneffecten altijd toegeschreven aan de aanloopfase van de omgevingsdiensten, maar nu we enkele jaren op weg zijn is in de voorliggende meerjarenframe nog steeds geen sprake van inverdieneffecten. Kan de gedeputeerde aangeven of die nu met het meerjarenplan wel eens gerealiseerd kunnen worden? Kan de gedeputeerde concreet aangeven hoever de investeringen in het MJOP uiteindelijk moeten leiden tot lagere kosten in de bedrijfsvoering?

Tot slot een opmerking over het onderdeel 'ondermijnen milieucriminaliteit'. Hierover wordt gesteld dat de samenwerking met de politie en het Openbaar Ministerie sterk verbeterd kan worden. Waarom is hier niet de hoogste prioriteit / werk van gemaakt, terwijl we struikelen over de tsunami van drugsdempingen? Kan

de gedeputeerde aangeven waarom hij als bestuurder van de ODBN hier niet veel meer prioriteit aan heeft gegeven? En deelt de gedeputeerde de mening van de PVV-fractie dat in plaats van fors investeren in externe inhuur en/of klimaat-energiecapaciteit, er met spoed moet worden ingezet op nog meer capaciteit, als boa's bij de SSiB? Bovendien is deze begrotingswijziging vooral bedoeld om de handhaving van de dwangmaatregelen tegen met name onze boeren in het kader van het doorgeslagen stikstofbeleid effectief door te zetten. De PVV-fractie kiest daarbij een principiële lijn. Wij willen geen medewerking verlenen aan het uitvoeren van maatregelen die onze boeren, familie- en gezinsbedrijven kapot maken. Het voorstel zullen wij daarom ook niet gaan steunen.

Voorzitter, tot zover.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Boon. Dan is het woord aan mevrouw Dingemans die namens de fractie van D66 het woord zal voeren. O ... u bent eigenlijk wel een beetje laat, mijnheer Heijmans. Ik verzoek de heer Boon vriendelijk om even achter het kathedraal plaats te nemen, zodat hij op uw interruptie in kan gaan.

De heer **Heijmans** (SP): Ja, voorzitter, het is eigenlijk een hele eenvoudige vraag. De heer Boon stelt allerlei vragen en na het stellen van de vragen zegt hij: we gaan tegenstemmen. Kunt u mij duidelijk maken wat de zin is van het beantwoorden van uw vragen, als u toch al besloten heeft wat u gaat doen?

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Boon.

De heer **Boon** (PVV): Ja, voorzitter, met alle ervaring die de heer Heijmans heeft, heeft hij nog steeds niet geleerd in deze zaal te luisteren, zijn oren te gebruiken. Wij hebben duidelijk gezegd dat de PVV geen mening verleent aan het uitroeien van onze kleine gezinsbedrijven in de boeren-, agrarische sector. Ja? Daar gaan wij niet mee akkoord, nu niet, nooit niet.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie, mijnheer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Ja, voorzitter, soms krijg je geen antwoord op je vraag en soms krijg je iets waarvan je denkt: waar komt het in hemelsnaam vandaan? Mijn vraag was heel duidelijk. U stelt een aantal vragen en u daagt de gedeputeerde uit om nu wel antwoord te geven, terwijl u daarna, na het stellen van die vragen, stelt dat u tegen gaat stemmen. Dus mijn vraag is: wat is de zin van het beantwoorden van uw vragen als u toch al weet wat u gaat doen?

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Boon.

De heer **Boon** (PVV): Ja, voorzitter, wij stellen ook vragen om informatie boven tafel te krijgen. Wij vervullen onze democratische plicht, ons recht, waar mensen ons voor gekozen hebben. De heer Heijmans doet al jaren niks anders dan braaf mee knikken met de coalitie. Hier kunt u heel veel van leren, mijnheer Heijmans, let goed op.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Boon. Dan gaan we alsnog door naar mevrouw Dingemans, die namens de fractie van D66 het woord zal voeren. Mag ik verder stilte in de zaal? Mevrouw Dingemans is aan het woord.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Ik ga mijn best doen. Dank u wel, voorzitter.

Aan de orde zijn de begrotingswijziging van de provincie en de financiële gevolgen van onze zienswijze op de ontwerpbegroting van de Omgevingsdienst Brabant-Noord. Over beide onderwerpen kan D66 kort zijn. We zijn akkoord met beide voorstellen. Ik volsta daarom vandaag met twee korte opmerkingen. Ten eerste ten aanzien van de begrotingswijziging. We lezen in de overwegingen bij het ontwerp-Statenbesluit dat de ervaringscijfers met betrekking tot de uitvoeringstaak in het kader van de Wet natuurbescherming voldoende stabiel zijn om een meerjarenbegroting op te baseren. De fractie van D66 rekent erop dat vanuit dit huis de kostenontwikkeling goed in de gaten wordt gehouden, zodat we in de toekomst niet met onverwachte financiële tegenvallers worden geconfronteerd. En ten aanzien van de ontwerpbegroting: met de VTH-taken die voortvloeien uit de Wet natuurbescherming, maar ook met de komst van de Omgevingswet en de versterking van het programma Samen Sterk in Brabant heeft de Omgevingsdienst Brabant-Noord stevige uitdagingen voor de boeg. Het is van belang dat de omgevingsdienst deze uitdagingen aankan en een sluitende meerjarenbegroting is daarbij een randvoorwaarde. De fractie van D66 steunt het amendement van de VVD, waarin wordt gesteld dat het nog te vroeg is om nu al extra middelen voor 2020 en de jaren daarna beschikbaar te stellen. Laten we dat volgend jaar alsnog regelen als we weten dat het dan nodig is, maar eerst de effecten van de verschillende verbetermaatregelen afwachten.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ja, voorzitter, ik hoor een tegenstelling in dezelfde zin. Ik hoor zeggen: we zien van alles afkomen op die omgevingsdiensten, waaronder die Omgevingswet, en we steunen het amendement van de VVD dat er weer voorlopige middelen worden vrijgemaakt en geen structurele middelen waarmee mensen in dienst kunnen worden gehouden, nieuwe mensen kunnen worden aangenomen ...

De **plaatsvervangend voorzitter**: En uw vraag is?

Mevrouw **Roijackers** (GL): Is D66 van mening dat we, als we in dit vijfde jaar van de gemeenschappelijke regeling nog met voorlopige begrotingen gaan werken en toezeggingen, een stevige, voor de toekomst opgewassen dienst in 2019 hebben draaien?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Dingemans.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Dank u wel, voorzitter. Ja, u verwijt mevrouw Dirken dat zij allerlei veronderstellingen doet, maar u doet nu ook hetzelfde. Het aanhouden van mensen, experts, wordt helemaal op dit moment niet genoemd door haar, en ook niet door mij. Wat ik heel duidelijk wil aangeven, is dat we nu zoveel verbeterinitiatieven hebben en dat de directie van de omgevingsdienst zoveel van plan is, dat we dat eerst wel eens even willen afwachten voordat we geld voor 2020 en de jaren daarna vrij gaan maken, want het zou zomaar kunnen zijn dat, als we daar nu vandaag al toe besluiten, nou, dat de wens om daarmee te starten misschien wel wat minder wordt, en dat willen we voorkomen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een tweede interruptie van mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ja, voorzitter, ook daar hoor ik een aanname in. Dus mijn vraag is aan mevrouw Dingemans en D66: heeft mevrouw Dingemans deze veronderstelling gecheckt, bijvoorbeeld bij de directie van de omgevingsdienst, of bij mensen in de uitvoering? Is er gecheckt dat er ...? Ja, eh ...

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is duidelijk.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Is dat duidelijk genoeg, denkt u? Ja? Oké, ik ben benieuwd.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Nou, ik hoopte eigenlijk dat ze nog ging uitleggen wat er dan precies gecheckt was, want wij zijn heel duidelijk door de directie van de omgevingsdienst meegenomen in de huidige financiële problemen, ook in de plannen om die op te lossen. Terecht werd door mevrouw Dirken al genoemd dat ze er bij de OMWB razendsnel bovenop waren met een heel goed efficiencyplan. Ik hoop dat de directies bij elkaar die best practices gaan delen en dat we volgend jaar een hele mooie begroting van de Omgevingsdienst Brabant-Noord tegemoet mogen zien.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Vervolgt u uw betoog.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Ja, ter afronding. Uiteindelijk willen we natuurlijk heel graag dat de ODBN ook een structureel financieel gezonde organisatie wordt, niet alleen in het belang van de medewerkers, maar ook in het belang van de deelnemers en uiteindelijk natuurlijk in het belang van alle Brabanders.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Interruptie de heer Van der Wel. Aan u het woord.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ja, voorzitter. Is mevrouw Dingemans het met ons een dat het college in dezen ook een weloverwogen afweging heeft gemaakt voor die begroting? Oftewel: het voorstel dat nu voorligt is toch een prima voorstel als het college die afweging al heeft gemaakt?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Dingemans.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Ja, maar zo werkt dualisme. Wij willen heel graag dat de gedeputeerde toch nog even wat kritischer komend jaar zich opstelt, om te kijken of de plannen die de directie op dit moment heeft ook echt de effecten gaat brengen die we verwachten.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie de heer Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ja, voorzitter. Nu is het bijna einde van deze bestuursperiode. We hadden die kritische blik graag veel vaker willen zien van D66. Maar wat zo jammer is, wat mevrouw Roijackers ook zegt: we hebben die motie aangenomen dat we die vaste krachten graag in dienst willen houden en daar moeten we op inzetten, dus waarom zou u niet nu willen kiezen voor wat meer houvast? Als er geld over is, komt dat vanzelf ook weer terug bij ons. Dus waarom niet andersom gedacht?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Dingemans.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Nou ja, omdat we bijvoorbeeld twee weken geleden ook de motie hebben aangenomen om meer datagedreven toezicht te gaan uitvoeren en dat we daar het volgend jaar een pilot over willen. Daar verwachten we best wel wat van, dus laten we die maar eens even afwachten.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja, u bent klaar met uw bijdrage? Dan ga ik naar mevrouw Roijackers die namens de fractie van GroenLinks het woord zal voeren. Aan u het woord.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voorzitter. In 2016 kreeg de provincie er een flinke verantwoordelijkheid bij. De Wet natuurbescherming werd gedecentraliseerd vanuit het Rijk en daarbij kwamen een flink aantal taken plus geld naar ons toe. GroenLinks stemde tegen de beleidsarme doorvertaling van die provinciale doorvertaling; daarover straks meer bij het volgende Statenvoorstel dat hier wordt besproken. Wij wezen in december 2016 op de onduidelijkheden die er nog waren ten aanzien van een taak die voor de Brabantse omgevingsdiensten nog nieuw was: toezicht op naleving van gedragscodes ten aanzien van flora en fauna. Actieve handhaving was toen al een punt van zorg, dat onder meer in IPO-verband met het Rijk met ons werd gedeeld. Bij de motie wilden wij toen samen met de Partij voor de Dieren GS oproepen om te onderzoeken wat de financiële en beleidsmatige consequenties zijn van actief toezicht en handhaving van gedragscodes ten aanzien van flora en fauna en daarover in 2017 te rapporteren aan Provinciale Staten. Doordat toen enkele Statenleden ziek waren, haalde deze motie helaas geen meerderheid. Vandaag moeten we constateren dat dat erg jammer was, want daarmee hadden we preciezer kunnen kijken naar het groene takenpakket. Twee jaar later blijken we 3 miljoen euro tekort te zijn gekomen. Dit geld komt volgend jaar beschikbaar, maar was er de afgelopen twee jaar dus deels niet. Een logische vraag dan van ons aan dit college: zijn de natuurtaken wel naar behoren uitgevoerd en heeft de rijksdienst RVO er in de overdracht naar de provincies nu echt zo'n potje van gemaakt? Ik weet het, we zijn precies een jaar geleden ook al bijgepraat bij de toenmalige begrotingswijziging, maar hebben we nu echt twee jaar lang nodig gehad om de taken en de financiële omvang goed te kunnen inschatten? Waren al die tijd wel de benodigde mensen in huis bij onze diensten? Zijn die toen in voldoende mate meegegaan vanuit de RVO naar de omgevingsdiensten? Graag een reactie.

En als we het toch hebben over kwaliteit: net als vorig jaar bij de begrotingswijziging-VTH van de Wet Natuurbescherming wordt er nu weer flink geschoven met potjes en gaan er weer tonnen aan geld dat bestemd was voor natuur, natuurherstel en landschap nu naar vergunningverlening, toezicht en handhaving. Welke taken zijn er nu níet gebeurd die wél hadden moeten gebeuren in de afgelopen twee jaar? Hoe kan er nou weer zo gemakkelijk bezuinigd worden? Hebben wij dan zaken nagelaten, of is er vertraging opgelopen?

Goed. Dan nu naar de afdeling complimenten. Goed dat de leges worden gedifferentieerd. Het was onze fractie die de motie daartoe vorig jaar had ingediend, en die is aangenomen hier in de Staten. GroenLinks ziet graag dat ondernemers naar bedrijfsgrootte en draagkracht worden belast, binnen de kostendekkendheid in totaal, dus niet per individuele aanvraag; dat is wel zo eerlijk. Goed dat we dat nu voor de soortenbescherming zo gaan doen. En prima vinden we het dat de nieuwe dekkingsbron voor toegenomen kosten is gevonden in doorbetaling kosten van verklaringen van geen bedenkingen aan gemeenten. En omdat wij als GroenLinks nieuwsgierig zijn, toch wel een vraag. Wie willen we nu laten schrikken met het schrik-effect van het betalen voor de provinciale Vvgb? Kan de gedeputeerde praktijkvoorbeelden geven van die calculerende aanvrager? Wij hebben wel een idee, maar we horen het graag nog preciezer van de gedeputeerde.

Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Roijackers. De heer Oosterveer namens de fractie van 50PLUS. Die ziet af van zijn spreek-tijd. Dan gaan we snel door naar de Partij voor de Dieren, naar mevrouw Surminski. Aan u het woord.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter. Er wordt ons gevraagd akkoord te gaan met de voorgestelde begrotingswijziging voor de ODBN. Na enkele jaren werken met de uitvoeringstaken-VTH is inmiddels duidelijk hoeveel we structureel zullen moeten gaan betalen, namelijk 4,9 miljoen euro per jaar. Daarvan was 1,8 miljoen euro al structureel beschikbaar en voor de overige 3,1 miljoen euro ligt nu een voorstel voor. Hogere legesopbrengsten 1,9 miljoen euro als gevolg van ons

besluit om de leges kostendekkend te maken. Prima. Het doorberekenen van de kosten van de verklaringen van geen bedenkingen, 860.000 euro, en herschikking van het budget voor de groene wetten en Natuurwet binnen het bestaande budget, 320.000 euro. Wij kunnen dit steunen.

Wat betreft de doorberekening van de kosten van de verklaringen van geen bedenkingen staat opgemerkt dat dit tot een schrik-effect kan leiden. Kan de gedeputeerde toelichten wat hiermee wordt bedoeld, wat eventueel de gevolgen kunnen zijn? Moeten we ons soms beleidsmatig voorbereiden op knelpunten?

En dan de kostenstijging als gevolg van de hogere tarieven die de ODBN gaat hanteren, 1,1 miljoen euro structureel. 70% komt uit het programma van de Wet op natuurbescherming en is dus afgedekt. En voor de overige 30% doen we een beroep op de algemene middelen. Anders dan de VVD, wij steunen dit volledig.

Er was in het verleden een achterstand in vergunningverlening. Die is inmiddels ingelopen ten koste van een flink bedrag per jaar voor extra inhuur. Kunt u aangeven of er met dit voorstel nu voldoende personele capaciteit komt om ook toezicht en handhaving voldoende uit te voeren en komen de extra middelen dan ten goede aan vaste krachten?

En tot slot wil ik ingaan op de gevraagde incidentele bijdrage voor de collectieve taken voor 2019 en 2020 van respectievelijk 325.000 euro en 160.000 euro vanuit de algemene middelen. Ook hier kunnen we het mee eens zijn. Onze verklaring van geen bedenkingen krijgt u gratis.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Surminski. Ik zie de heer Vreugdenhil al klaarstaan voor zijn bijdrage namens de fractie van ChristenUnie-SGP. Aan u het woord, mijnheer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter. Wat ons betreft ligt hier de kernvraag voor of de opdracht aan de Omgevingsdienst Brabant-Noord en de provinciale begrotingswijziging, of de provincie daarmee haar wettelijke taak naar behoren gaat uitvoeren op het gebied van de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming is een belangrijk dossier. We hebben hier vaak vragen over gesteld, met meerdere fracties, maar weinig antwoorden op gekregen. Tot nu toe zijn ons weinig gegevens beschikbaar gesteld en wij zijn dan ook blij dat eindelijk ervaringsgegevens beschikbaar zijn die van dien aard zijn, dat we kunnen beoordelen of op basis hiervan de structurele baten en lasten reëel zijn.

Voorzitter. U dekt voor een groot gedeelte de begroting uit de hogere legesopbrengsten, die u doorbelast aan gemeenten. Prima. En daar startte wat ons betreft ook onze zoektocht. Want GS verhogen de leges gebiedsbescherming naar 3702 euro; de VVD-fractie zei het al. Dat betekent bij een uurtarief van 100 euro dat je een volle werkweek met een vergunning bezig bent. Voorzitter, vraag van mij ook aan de gedeputeerde, en de VVD-fractie heeft hem ook al gesteld: ik wil heel concreet weten welke werkzaamheden allemaal gedaan worden voor een losse procedure gebiedsbescherming, en welke tijd ermee gemoeid is waarmee u die 3702 euro kunt verantwoorden.

Voorzitter. Maar als we dan inzoomen op het proces, dan zien we dat het bij bijna 40% van de vergunningen de provincie niet lukt om binnen de wettelijke termijn de vergunning af te ronden. U hebt een week nodig voor een vergunning, wat al absurd veel is, maar vervolgens overschrijdt u ook nog eens een keer de termijn. En dan is er in het interne proces wel heel stevig iets mis. Dus mijn vraag aan u, gedeputeerde: wat is de reden van deze overschrijding? En mijn vraag is ook: hoeveel medewerkers heeft u beschikbaar voor het vergunningproces?

Voorzitter, en het wordt alleen maar erger, want in 2017 was het percentage 18%, maar in 2018 ligt het percentage nu al op 39%, oftewel: er is geen enkele vooruitgang, 39% van de vergunningen die niet binnen de wettelijke termijn afgegeven kan worden vanuit de provincie.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Roijackers. Aan u het woord.

Mevrouw **Roijackers** (GL): De heer Vreugdenhil is lekker op dreef hoor en ik ga met volle interesse naar zijn hele betoog straks luisteren, maar even een interruptie op dit punt. U stelt heel terecht dat het bij die verlening van vergunningen voor soortenbescherming, gebiedsbescherming was het geloof ik, hè? Klopt dat?

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Gebiedsbescherming, ja.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Bij 40% lukt het niet binnen de afgesproken tijd die ervoor staat. Wat voor signaal vindt u dat de VVD – we horen net dat D66 het steunt – afgeeft door te zeggen: we gaan nu niet structureel middelen afdwingen? Wat voor signaal vindt u dat die partijen afgeven richting die medewerkers die misschien inderdaad wel behoorlijk onder druk moeten gaan werken? Graag een reactie.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Volgens mij is de vraag duidelijk. De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Daarom heeft u mij net ook de vraag horen stellen aan de gedeputeerde hoeveel medewerkers hij nu in dienst heeft, of in staat zijn het proces daarin te doen. Daar ben ik wel benieuwd naar, want inderdaad: je zult voldoende capaciteit moeten hebben, voldoende mensen die dat op een goede manier kunnen doen. Ik heb ook mijn licht opgestoken bij andere omgevingsdiensten en daar kom ik heel andere urenbestedingen tegen met betrekking tot het afgeven van een Vvgb of een vergunning die afgegeven moet worden. Dus ik ben heel benieuwd hoeveel medewerkers hiermee bezig zijn, één, en twee: nou, geef mij maar eens antwoord op de vraag wat die allemaal dan doen in die bijna veertig uur die ze hiermee bezig zijn. Pas dan kunnen wij ook goed beoordelen of de leges daarin reëel zijn en pas dan kan ook uw vraag beantwoord worden: is de ambtelijke organisatie wel in staat om dit op een goede manier uit te voeren? In de rest van mijn betoog zult u wel horen dat we daar grote vraagtekens bij stellen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): We hebben het in deze zaal vaak gehad over het gebrek aan specifieke kennis en capaciteit op het gebied van ecologie en ook op het gebied van veiligheid, van milieu. We zijn op de hoogte van het feit dat daar een gebrek aan bestaat. Is ChristenUnie-SGP van mening, samen met GroenLinks, dat als je een budget voorlopig gaat vaststellen en niet structureel, dat dat eerder mensen met die capaciteit en expertise gaat afschrikken om bij de omgevingsdienst te gaan werken, dan dat ze ernaartoe gaan of blijven zitten?

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, ik ben het helemaal met u eens en daarom heb ik ook van harte ingestemd met de motie die u bij de begrotingsbehandeling indiende, want die zag er precies op toe om die kennis daarin te behouden, meerjarig. Daarom vond ik het ook een ontzettend goede motie, en die raakt volgens mij precies de kern waar het hier om gaat.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Interruptie van mevrouw Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ja, ik heb eigenlijk een vraag aan mevrouw Roijackers. Want ik hoor haar net vertellen dat wij als VVD het amendement ingediend hebben omdat wij geen extra middelen voor de Wet natuurbescherming ter beschikking zouden stellen voor de Omgevingswet, of om op orde op zaken te stellen ...

De **plaatsvervangend voorzitter**: En uw vraag is?

Mevrouw **Dirken** (VVD): Maar dat zijn de dingen waar wij juist wel middelen voor beschikbaar stellen. Dus kunt u het met de VVD eens zijn dat, als het alleen gaat om de andere zaken waarvoor extra geld is gevraagd, namelijk het stukje structurele taken dat overblijft voor de 330.000 euro, het helemaal nog niet zo verkeerd is om daar in 2019 eens rustig af te wachten ...?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is?

Mevrouw **Dirken** (VVD): Wat we daarmee kunnen?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Als het alleen zou gaan over alleen dit beperkte budget, over alleen het jaar 2019, zou ik bijna geneigd zijn om de VVD op de blauwe ogen te geloven. Bent u blauw? Ja, u hebt blauwe ogen. Alleen, dit past in een langere lijn waarin de VVD traineert als het gaat over het toezeggen van structurele middelen voor structurele taken op het gebied van, nou, vergunningverlening halen we er even uit, de noodzakelijke toezicht en handhaving. Dus daarom ben ik zo scherp naar u geweest.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie mevrouw Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Volgens mij weet u als geen ander dat ik zo'n beetje de enige fan nog in deze zaal ben van de omgevingsdiensten, dus ik zou u willen vragen om zo meteen het amendement nog eens goed te lezen, om te kijken wat er nou precies in staat.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja. De heer Vreugdenhil is aan het woord en vervolgt zijn betoog. O, ja interruptie de heer Van der Wel. Aan u het woord.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter. De heer Vreugdenhil zei richting het college: ik zie andere getallen bij andere omgevingsdiensten. Maar kan hij dan een beeld schetsen van hoeveel uur ze dan bij andere omgevingsdiensten bezig zijn met hun aanvragen?

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ik kan u geen detail geven, maar ik hoor één dag, twee dagen die je ongeveer nodig hebt, dan heb je nog een aantal administratieve lasten nodig om een aantal zaken in te boeken, dan heb je nog dat de brieven verstuurd moeten worden en dergelijke, maar laten we ons verrassen. De vraag is heel concreet aan de gedeputeerde gesteld om maar eens inzichtelijk te maken wat er allemaal voor werkzaamheden gedaan worden binnen die veertig uur voor het afgeven van een vergunning of het toetsen van een Vvgb.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ja voorzitter, ik zou zeggen: dat had dan in de voorbereiding moeten zijn, in vragen, want ik denk niet dat de gedeputeerde ... ja, ik zou het hem zo niet durven vragen, want dat is wel heel veel parate kennis die u nu vraagt. Maar u bent het me eens dat die vergunning – dat is een vergunning om te mogen vervuilen, dus die kun je maar één keer afgeven, eens gegeven blijft gegeven. Bent u het met me eens dat dat gewoon heel zorgvuldig moet gebeuren, en of het nu 30, 35 of 40 uur is, dat die zorgvuldigheid voorop moet staan?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is duidelijk. De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Zorgvuldig: ja. Het eerste gedeelte van uw betoog: nee. En overigens heeft de VVD-fractie dezelfde vraag gesteld aan de gedeputeerde, dus ik sluit me graag aan bij de vraag van de VVD om daar gewoon inzicht in te krijgen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Vervolgt u uw betoog.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter. 40% van de vergunningen kan dus niet binnen de termijn afgegeven worden, en dan denk je misschien: het kan nog gebeuren, want de werkdruk is heel hoog en het is allemaal nog nieuw, maar als we kijken naar het aantal gerealiseerde vergunningen, dan schrik ik me echt kapot. In 2017 was de prognose dat we 1420 vergunningen/meldingen zouden afgeven en ingediend zouden kunnen worden, tussentijds heeft het college deze al bijgesteld naar 630, waarvan er maar 538 gerealiseerd zijn. Vervolgens haalt u in 2018 de prognose naar beneden naar 750, stelt u tussentijds bij naar 650 en we zitten nu op driekwart van het jaar dit jaar, en u hebt nog maar een kwart van de vergunningen daadwerkelijk gerealiseerd van wat u geprognosticeerd hebt. Voorzitter. Als we dus uitgaan van de oorspronkelijke indicatie, en waar we nu uitkomen, hebben we het over 25% van de oorspronkelijke vergunningen, Vvgb's, meldingen die ook daadwerkelijk gedaan worden op dit dossier. En dan vraag ik me af, voorzitter, ook als u de prognose bijstelt: op welke momenten zijn de Staten geïnformeerd over die tussentijdse bijstelling en waarom heeft u niet eerder die signalen afgegeven?

Voorzitter. Dan neemt u dus ruim de tijd, de vergunningen zijn niet op tijd klaar en voor slechts een kwart van de benodigde aanvragen. Dan vraag ik me dus af: hoe kan het dan dat die aanvragen zo laag zijn? En als ik dan even kijk, en ik vraag het bij gemeenten op, dan zijn veel van deze vergunningen agrarisch. Die hebben het vergunningentrajec ongeveer prima op orde. Maar als we nou eens kijken naar de niet-agrarische vergunningen, dan hebben we 21 vergunningen afgegeven die vallen onder de beleidsregel Wet natuurbescherming het afgelopen jaar. Het BPO-rapport was hier ook heel duidelijk in: de niet-agrarische vergunningverlening is een black box en we krijgen signaal op signaal op signaal, en ook de cijfers van de omgevingsdienst laten daar geen twijfel over. Voorzitter. En gemeenten kiezen er ook massaal voor om de niet-agrarische aanvragen als een losse procedure te behandelen, en ik snap ze ook heel goed: je valt niet meteen in de uitgebreide procedure, je hebt minder bezwaar en beroep en – nu ook nog een reden erbij – je hebt geen torenhoge leges. Maar dat zou er dan uiteindelijk toe moeten leiden dat er meer losse vergunningen afgegeven worden. Kijken we naar het aantal losse vergunningen, dan zien we dat dat alleen maar afgeschaald wordt door het college, juist steeds minder losse vergunningen. En dan weet je dat er te weinig aanvragen zijn, je weet dat het zou moeten leiden tot heel veel losse procedures en je ziet niet dat ze aangevraagd worden. Nou, dan zou je zeggen: dan ga je stevig toezicht houden. Maar als we naar 2017 kijken, dan hebben de omgevingsdiensten welgeteld 143 controles gepland op de niet-agrarische vergunningverlening, maar daarvan zijn er maar 103 uitgevoerd, met een naleefgedrag van 70%, terwijl wij in onze kpi's hebben staan dat we 80% naleefgedrag hebben, en u heeft ons nooit daarover geïnformeerd. Mijn vraag dus aan u: wanneer heeft u de Staten hierover

geïnformeerd? Bij de burap heb ik er ook niks over kunnen lezen. En als we dan inzoomen per omgevingsdienst, dan zie ik bijvoorbeeld bij de OMWB in 2017: planning 38 controles, 9 uitgevoerd, een realisatie van 24%. Welke acties heeft u hierop ondernomen? Of de ODZOB: 45 controles uitgevoerd, 18 waren niet op orde, 0 vervolgacties, 0 hercontroles, geen handhaving.

Voorzitter. En dan hebben we in 2018, aan het begin van het jaar, een stevig debat hier met elkaar gevoerd. En dan zou je denken: nu ligt de volle prioriteit op dit dossier. Kijken we naar de ODZOB dit jaar: 52 controles ingepland, 12 uitgevoerd dit jaar, op driekwart van het jaar; 23% zitten we op.

Voorzitter. Ik zal niet alle cijfers hier op tafel leggen, maar ik roep wel de Staten op om zich eens goed in de cijfers daadwerkelijk te verdiepen. Maar als ik het zo zie, dan is mijn conclusie dat het in Brabant loont om geen Natuurbeschermingswetvergunning aan te vragen, dat je ook nog eens een keer wordt gestraft met hoge leges als je het wel doet en dat er ook geen haan naar kraait als je in werking bent zonder vergunning. En waar deden we het allemaal voor? Voor de natuur, die hiermee de dupe is.

Voorzitter. Deze begrotingswijziging had moeten leiden tot een voorstel waardoor de provincie haar wettelijke taak naar behoren uitvoert, op zowel vergunningverlening, toezicht als handhaving. Wat mij betreft zou er dus ook een andere wijziging moeten zijn, eentje waarin we de achterstanden op het gebied van toezicht fors inhalen – daar zullen miljoenen bij moeten –, dat we de vergunningverlening intern op orde brengen, dat er zo snel mogelijk een plan van aanpak zal moeten komen om die 40% buiten de termijn op te lossen, dat we leges hebben op basis van reële werkzaamheden – ja, dat levert een fors gat in de begroting op – en dat we investeren in het samen optrekken met gemeenten om als één overheid te zorgen dat daadwerkelijk de vergunningen ook aangevraagd en netjes geleverd worden.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voorzitter, een mooi betoog, een bevlogen betoog, daar houden we van. Heb ik goed gehoord dat ChristenUnie-SGP zegt dat er voor toezicht eigenlijk miljoenen bij zouden moeten?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mijnheer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, als ik kijk welke vergunningen er allemaal afgegeven hadden moeten worden – ik kijk alleen maar naar de analyse van welke omgevingsvergunning waar eigenlijk een natuurtoets uitgevoerd zou moeten worden en waar je uiteindelijk tot een vergunning moet komen, helemaal als het aantal meldingen nu op is zou dat alleen maar toe moeten nemen, en ze komen er niet, en dat zie je aan de cijfers –, ja, dat betekent dat je toezicht moet houden.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Een gecombineerde vraag. Hoe kan het dan zijn dat wij de afgelopen jaren niet altijd ChristenUnie-SGP op ons pad troffen als wij diezelfde constatering hadden: er moet meer geld naar toezicht en handhaving, op basis onder meer van gesprekken en contacten met, nou ja, bedenk het maar, boswachters, toezichthouders, mensen van de praktijk? En is ChristenUnie-SGP nu bereid om in de toekomst die miljoenen wel vrij te maken voor deze zo belangrijke taak voor de omgeving?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, maar volgens mij ben ik nooit tegen u op uw pad daarin geweest. Misschien had het een tandje meer gemoeten van u. Maar ik vind het wel belangrijk om ook

gewoon eens even te zien, exact – en daarom moet je ook echt in die cijfers duiken –, om te kijken: hé, waar wringt het en waar moet je verantwoordelijkheid nemen? Dat betekent wel bij de Natuurbeschermingswet dat juist bij die losse procedures, dat daar de verantwoordelijkheid voor de provincie zit op het gebied van toezicht, niet bij een Vvgb, dan ligt hij inderdaad bij gemeenten, maar juist op het punt dat er geen vergunning aangevraagd wordt, dát moment is het moment dat de provincie verantwoordelijk is voor het toezicht. Dat heb ik nu gewoon hard op tafel weten te krijgen, dus dat zal ook gelardeerd moeten worden met een aanpak en dito middelen erbij. Oftewel: we hebben het laten lopen de afgelopen periode.

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Van der Wel met een interruptie.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ja voorzitter, in mijn optiek gaan snel, goed en goedkoop niet allemaal samen. U vraagt om een snelle behandeling van aanvragen, maar dan is, denk ik, de consequentie dat het niet goedkoop kan. Bent u bereid om bij snelle aanvragen ook meer op tafel te leggen?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): U maakt een denkfout, mijnheer Van der Wel. U denkt dat, als je maar langer bezig bent met een vergunning, die vergunning steeds beter wordt. Nee, zo is het niet. Je hebt gewoon een bepaalde tijd nodig om goed te kunnen controleren of daadwerkelijk de onderzoeken juist zijn gedaan en dergelijke. En als je daar dan twee weken over doet, daar worden die vergunningen echt niet beter van.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter, dan vraag ik me af wat ChristenUnie-SGP aan de gedeputeerde vraagt, als hij zelf het antwoord al geeft, zeg maar.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja, de vraag is duidelijk. De heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): De vraag ligt er, voorzitter.

Voorzitter. Ik heb nu even ingezoomd op gebiedsbescherming, maar ik had het net zo goed voor soortenbescherming kunnen doen, en misschien is het vraagstuk op het gebied van soortenbescherming nog wel veel schrijnender dan alleen de gebiedsbescherming, maar goed, daar hebben we de tijd niet voor. Voorzitter. Maar ik krijg, als ik zo het hele plaatje uitteken, het niet uitgelegd aan andere sectoren die wel de vergunning op orde hebben, die netjes gecontroleerd worden en ook nog eens moeten voldoen aan verscherpte eisen, dat we het aan de andere kant, ondanks alle signalen die we hier hebben, zo laten lopen. Ik roep de Staten nogmaals op om zelfstandig eens een stevig onderzoek te doen naar de uitvoering van de Wet natuurbescherming en op basis daarvan te kijken wat er echt nodig is om te komen tot een aanpak die past bij wat gevraagd wordt, die ook de achterstanden daarin inloopt. Ik hoop dat we daar steun voor krijgen, zodat we in ieder geval vanuit de cijfers die er nu liggen niet wegstijgen, maar ook daadwerkelijk gaan doorpakken.

Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Vreugdenhil. Dan is de volgende in de rij de heer Ockers, die namens de fractie van Lokaal Brabant het woord zal nemen.

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): Dank u wel, voorzitter. We hebben heel wat kritiek gehoord en eigenlijk kan ik het samenvatten in enkele vragen aan de gedeputeerde. Dat er werk aan de winkel is, is het intrappen van een open deur. De vraag van Lokaal Brabant is dan ook: wat kunt u doen om orde op zaken te stellen binnen de omgevingsdienst ten aanzien van een goede verhouding tussen beleidsambtenaren en mensen die het werk moeten doen? Wanneer denkt u dat te doen? Welke instrumenten heeft u zelf in handen om ook daadwerkelijk het verschil te maken en binnen welke termijn? Dat was het wat Lokaal Brabant betreft. Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Ockers. Ruim binnen de drie minuten die ik op mijn lijstje had staan, maar daarmee kunnen we des te sneller over naar de beantwoording vanuit het college van Gedeputeerde Staten in eerste termijn. Het woord is aan gedeputeerde Van den Hout. Aan u het woord.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dank u wel, voorzitter. Ik heb het amendement nog niet gezien ... Staat het er al op, inmiddels wel? Oké.

Een aantal mensen, met name mevrouw Dirken en de heer Vreugdenhil, hebben gevraagd een toelichting te geven op wat er nou gebeurt in die veertig uur dat mensen bezig zijn een WNB-vergunning af te geven. Ik hoop dat u het mij niet kwalijk neemt dat ik dat gelukkig niet weet. Wat ik wel weet, is dat het een gemiddelde is, dat we honderden vergunningen afgeven en dat ze niet allemaal even veel uren vergen. Gemiddeld kost het veertig uur. Er zullen best vergunningaanvragen bij zitten die excellent zijn en die we in enkele uren kunnen afdoen, maar ik kan u verzekeren dat de ervaring leert dat veruit de meeste aanvragen allesbehalve excellent zijn en dat er een heel groot deel van de tijd van onze medewerkers in gaat zitten om erachteraan te bellen om alle spullen op tijd in te leveren. Pas dan kunnen we gaan controleren of die vergunning afgegeven kan worden. Niet zelden is er dan nog sprake van onduidelijkheid over wie nou de vergunningaanvrager is, één bv, of de holding erboven, of de gebiedseigenaar, of ... nou ja, je kunt je niet voorstellen hoeveel onduidelijkheid er kan bestaan bij een aanvraag, die we eerst moeten ophelderen voordat we zelfs maar toekomen aan de inhoudelijke beoordeling daarvan. Daar hebben we inmiddels ervaringscijfers over en daarom doen we nu dit voorstel en niet al twee jaar geleden. Die ervaringscijfers, samen met wat we afgesproken hebben over wat het kwaliteitsniveau van een vergunning dient te zijn, leiden tot het beeld dat dat zo ongeveer gemiddeld veertig uur per week kost. Daar valt ook niet heel veel in te schuiven. Vergunningaanvragen worden ingediend zoals ze worden ingediend, daar hebben wij geen invloed op, op de kwaliteit. En de kwaliteit die wij eisen is nou eenmaal voor een deel landelijk vastgesteld. Dat is de landelijke handhavingstrategie waarin ook bepaald wordt hoe een vergunning beoordeeld dient te worden en wat daar de criteria voor zijn; daar zullen we aan moeten voldoen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een interruptie van de heer Vreugdenhil. Aan u het woord,

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Dank u, voorzitter. Goed, een gemiddelde. Nou, dat zullen we later nog een keer opvragen om gewoon echt die range te krijgen. Maar bijvoorbeeld voor een Vvgb heeft u eenzelfde bedrag als voor een losse vergunning die aangevraagd wordt. Zit daar dan ook geen verschil tussen? Waarom daar eenzelfde bedrag in? Daar ook veertig uur mee bezig?

De **plaatsvervangend voorzitter**: De vraag is duidelijk. De heer Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, voorzitter, en dit als antwoord op 90% van de vragen van de heer Vreugdenhil, die zo ongeveer 36 percentages en uren en cijfers hier mondeling in het midden legt en

verwacht dat ik daar een serieus antwoord op geef. We zullen de band naluisteren en waar we het kunnen ontcijferen schriftelijk antwoord geven op hoeveel uren van hoeveel procent iemand ergens mee bezig is. Maar u verwacht toch niet – en ik denk dat ook de heer Van der Wel daar terecht iets van zei – dat ik dit soort cijfers hier paraat in mijn zak heb zitten?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, volgens mij zijn deze cijfers afgelopen week ook in cc naar de heer Van den Hout gegaan, dus volgens mij heeft hij ze wel paraat, heeft hij die sheetjes ook gekregen daarin vanuit de cijfers die ik opgevraagd heb. U zegt dat u die niet paraat heeft staan, maar u heeft een aantal vergunningstrajecten die u doet en vervolgens schaalte u ze af gedurende het jaar naar een lager percentage. Dan moet u dat toch paraat hebben als DB- en AB-lid van een omgevingsdienst die dit soort beslissingen daarin neemt?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is duidelijk.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): En dan moet u de Staten toch ook daarvan in kennis tellen?

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ik kan geen touw vastknopen aan uw vraag, als ik heel eerlijk ben, want welke beslissingen denkt u dat het DB neemt op het moment dat we iets afschalen? We prognosticeren wat we aan vergunningaanvragen volgend jaar binnen krijgen. Weten wij veel, dat gaat op, nou ja, wat voor idee wij hebben bij de economische groei die plaatsvindt, bij wetwijzigingen die plaatsvinden. Dat schatten we zo goed mogelijk in, moeten we van onze penningmeester fatsoenlijk ramen, en als uiteindelijk de economische groei harder gaat, of langzamer gaat in die ene sector, dan komen er meer of minder vergunningaanvragen, maar het is niet zo dat wij daar ook maar enig effect op kunnen hebben natuurlijk.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Volgens mij had u twee keer geïnterrupteerd.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ik denk het ook.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Heeft u een nieuw punt in te brengen? Ja, gaat uw gang.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, maar ik heb hier gewoon de cijfers voorliggen, waar u aan het begin van het jaar een jaarindicatie geeft, maar dat u halverwege het jaar een bijgestelde jaarindicatie ... dat staat gewoon zwart op wit op papier, dus het is niet zo dat aan het begin van het jaar en dat het maar ... nee: u stelt het zelf bij, een bijgestelde jaarindicatie, cijfers kunnen we zo zien en we kunnen zo zien wat er gerealiseerd is daarin. Dus u moet een beslissing genomen hebben over een bijgestelde jaarindicatie, ik denk halverwege het jaar ...

De **plaatsvervangend voorzitter**: En de vraag is?

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Dan kunt u dus toch niet zeggen: ja, dat zien we over een jaar verder? Het staat hier zwart op wit.

De **plaatsvervangend voorzitter**: De vraag is duidelijk. Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, dank u voor het compliment, dat wij inderdaad in de gaten houden wat er gebeurt en desnoods bijstellen zo gauw we daartoe in staat zijn.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van der Wel, interruptie.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter, dank u wel. Even een vraag aan de heer Vreugdenhil over de vraag die hij net stelde. De gedeputeerde geeft aan dat het meervoud van de aanvragen niet excellent is en er dus nagebeld moet worden en stukken gevraagd, en dat dat tijd kost. Wilt u dat de gedeputeerde dat niet meer gaat doen en dat de aanvragen gewoon worden afgewezen als ze niet volledig zijn, en dat het dan snel gaat en goedkoop? Is dat wat u graag wilt? Dat is even mijn vraag.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Vreugdenhil reageert daarop.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Nee, mijnheer Van der Wel, maar als je ziet dat er blijkbaar zo'n groot verschil zit, dat dat een paar, of een aantal – maar goed, dat gaan we exact nog een keer horen op schrift – van de aanvragen zoveel tijd kosten dat ze leiden tot een gemiddeld legestartief van veertig uur, dan is er heel iets anders aan de hand en dan moeten we andere maatregelen nemen dan gewoon regulier over alle vergunningen een legestartief van 3702 euro heffen. Daarom stel ik die vraag, omdat wij moeten beoordelen of die legestartieven daarin reëel zijn.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Nog een tweede? Ja, mijnheer Van der Wel, gaat uw gang.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ja, voorzitter. We hebben de problematiek van de omgevingsdienst besproken en het aantal uren, hoe lang ze over een vergunningaanvraag doen, hebben we ook uitgebreid, jaar na jaar, besproken.

De **plaatsvervangend voorzitter**: En de vraag is?

De heer **Van der Wel** (PvdD): U denkt toch niet dat de gedeputeerde op pad is gegaan om, zeg maar, daar niet naar te kijken? Dat gelooft u toch niet, en dat de gedeputeerde er niet aan gewerkt heeft om dat gewoon netjes binnen de termijn te doen?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een tweede korte reactie van de heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, nu er geen klip en klaar antwoord komt van de gedeputeerde, terwijl hij toch een legestartief van 3702 euro voorstelt, dezelfde vraag die mevrouw Dirken stelt, begin ik dat wel te vragen van dat daar geen inzicht in is en dat er gewoon maar, hup, rücksichtslos, zoveel uur, maken we 3702 euro, en dat er dus echt geen goed zicht is hier vanuit het huis op de daadwerkelijke vergunningen, aantal vergunningen, de tijd die men ermee bezig is. Daar ga ik me nu heel erg zorgen over maken.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mijnheer Van den Hout, vervolgt u uw betoog.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, eerst toch nog maar even in antwoord op dit laatste. Natuurlijk hebben de heer Vreugdenhil en de hele Staten inzicht in de vergunningen en in de prestaties die wij

leveren, of per omgevingsdienst. Daar wordt u namelijk elk jaar via een Statenmededeling van op de hoogte gesteld. O, niet? Zal ik hem voor u terugzoeken, dan krijgt u hem over een halfuur nog in de mail, een Statenmededeling met alles wat we in 2017 wel of niet gepresteerd hebben, en dan mag u dat zelfs nog een keer lezen.

Mevrouw Dirken vroeg of we niet bang zijn voor een run op vergunningen vóór het einde van het jaar. Dat houdt, denk ik, ook verband de vraag van mevrouw Surminski wie er nou gaat schrikken, waar het schrikkeffect ligt. Het schrikkeffect zou erin kunnen zitten, als wij de Vvgb's gaan doorbelasten aan de gemeenten, de gemeenten die kosten gaan doorbelasten in hun leges en plotseling de vergunningaanvraag twee keer zo duur wordt. Daar schrikken burgers en bedrijven misschien van. En mogelijk, maar dat valt niet allemaal te voorzien, zijn er mensen die op basis daarvan nu denken: 'ik ga snel een vergunning indienen', hoewel ik denk dat je een WNB-vergunning niet zomaar indient. Dan moet je ook wel echt iets te investeren hebben, en of dat je zonder meer even zes weken naar voren kunt halen, lijkt me sterk. Ik ben dus daar niet zo heel erg bang voor. Bovendien geldt, ook voor ons, deze begrotingswijziging pas vanaf 1 januari.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Interruptie mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ja, voorzitter. De gedeputeerde heeft het in het Statenstuk wel degelijk over calculerend gedrag dat we moeten proberen te voorkomen met elkaar. Waar doelt de gedeputeerde dan precies op?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Waar we dan op doelen, is dat het nu goedkoper is om in de gemeentelijke aanvraag ook de WNB mee te nemen en dat dan via die Vvgb te laten lopen, waar nu de klant als het ware geen rekening voor krijgt. Waar je ook voor zou kunnen kiezen, is die WNB nog vóór de Wabo-vergunning bij de gemeente, bij de provincie in te dienen, maar dan betaal je twee keer leges. De calculatie zit erin: waar dien je je vergunning in? En dat halen we er nu uit door, waar je hem ook indient, alle kosten in ieder geval in de leges te verwerken.

Zijn er nog andere posten dan de algemene middelen waar we dit structurele geld uit kunnen betalen? Nee. Daar hebben we echt wel naar gekeken. Sterker nog: 320.000 euro komt wel degelijk uit het natuurbudget, dat is binnen het natuurbudget al geormerkt voor VTH-taken. Dat was nog beschikbaar, dat hebben we hier ingezet. De rest zullen we dan inderdaad uit de algemene middelen moeten halen. Overigens is de rest ook maar 330.000 euro, want een hele hoop van de andere tariefstijgingen vangen we dus op met het kostendekkend maken van de leges en de Vvgb.

Wat er over is bij andere diensten, zouden we dat dan niet kunnen inzetten bij deze? Daarvoor stellen we nu juist die egaliseringsreserve in. Vanaf het moment dat die is ingesteld, kun je daar wat soepeler mee werken, maar ik denk dat onze penningmeester ons niet toe gaat staan daar rekening mee te houden. Hij wil nog steeds volgens mij dat we per dienst ramen wat er gaat gebeuren en zoveel mogelijk daarbij aansluiten. Mocht het aan het einde van het jaar net niet uitkomen, dan biedt die egaliseringsreserve inderdaad uitkomst.

Het datagestuurd werken, daar verwacht iedereen veel van, ik ook, vooral inhoudelijk moet ik zeggen, vooral dat we meer mogelijkheid hebben om risicogericht echt achter de boeven aan te gaan in plaats van met hagel blind te schieten en hopen dat we iets raken. Of dat ook iets gaat doen voor de kosten van toezicht, durf ik zo gauw nog niet te voorspellen. Wat ik u wel kan voorspellen, is dat u dat volgend jaar niet terug gaat zien in de begroting. Dat is even net iets te kort door de bocht. Het vergt nogal wat om datagestuurd te kunnen gaan werken. Het betekent dat we overal de informatiebronnen moeten

identificeren. Ik kan u verhalen vertellen over hoe ingewikkeld het is dat de ene overheid met de andere overheid communiceert over gegevens die ze beschikbaar hebben, maar uit privacyoverwegingen vaak niet mogen delen met elkaar. Dus ja, we gaan datagestuurd werken, waren we al mee bezig, met die ontwikkeling, sluit ook aan bij de digitaliseringsagenda van de provincie. Ik denk dat dat verbeteringen gaat brengen, met name inhoudelijk, maar dat gaat u niet heel snel terugzien in de kosten.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Interruptie van de heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter. We zitten met gemeenten en provincie in één omgevingsdienst, laat ik nog even gebiedsbescherming erbij pakken. Als gemeenten er bewust voor kiezen een WNB-vergunning niet aan te haken, dan weet u automatisch dat er nog een proces achteraan komt, dat er nog een vergunningaanvraag ingediend moet worden bij de realisatie ervan. Dat is toch de kennis die u met elkaar kunt uitwisselen aan de tafel van de omgevingsdienst, in uw DB, in uw AB, waar u zó de cijfers op tafel kunt halen en uw toezicht vervolgens op kan organiseren?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is duidelijk. De heer Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, de vraag is wel duidelijk, maar u gelooft toch zeker niet dat we in een algemeenbestuursvergadering van de omgevingsdienst met elkaar gaan zitten uitwisselen welke vergunningen er in Gemert zijn ingediend, welke wel zijn aangehaakt en of wij daar nog iets mee hebben?

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Vreugdenhil, tweede interruptie.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel, voorzitter. Nee, dat niet, maar als u op een gegeven moment afschaalt, het aantal Vvgb's terugbrengt van 350 naar 200, dan moet er toch ergens een belletje gaan rinkelen? Als dat gebeurt, betekent het dat ze niet bij de gemeente afgegeven worden, maar dat het een losse vergunning had moeten zijn. Zo simpel is dat, zo simpel kun je de cijfers gewoon interpreteren. Daar heb je geen data voor nodig, dat is gewoon logisch nadenken over het vergunningproces.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja. De heer Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Voorzitter. Ik weet hoe simpel de heer Vreugdenhil omgaat met het interpreteren van data. Ik stel voor dat we dit schriftelijk proberen te beantwoorden.

De VVD heeft ervoor gepleit, en daarover een amendement ingediend, om structurele taken pas structureel te financieren als we meer zicht hebben op wat dat allemaal gaat betekenen. Maar dan blijven we, denk ik, bezig, want als het goed is, blijft de dienst zich ontwikkelen en verbeteren. Wat we nu vragen structureel te regelen, dat doen we op basis van ervaringscijfers van het afgelopen jaar. Omdat we toen nog niet in beeld hadden hoe de decentralisatie van de WNB zou uitpakken, hebben we daar nu twee jaar mee geoefend. Nu hebben we dat wel in beeld en dit zijn echt de realistische structurele kosten die we denken elk jaar te moeten maken. Het maakt mij niet zo heel erg uit of u dit structureel doet of incidenteel, maar onze penningmeester wordt een beetje zenuwachtig van incidentele middelen, want dan kan hij niet vooruitkijken. We hebben hier ook met zijn allen de afspraak gemaakt om structurele kosten structureel te financieren. Zorgen maak ik me niet inhoudelijk, want het is gewoon een wettelijke taak die we moeten uitvoeren, dus linksom of rechtsom komt dat geld er wel. De vraag is alleen of het verstandig is in het licht van uw eigen begrotingsregels om hier weer een uitzondering voor te maken.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Dirken, eerste interruptie.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ja, in principe zijn wij het met u eens dat de stelregel geldt 'structureel geld voor structureel werk'. Alleen, u zegt het net zelf: er is hier sprake van een situatie waarin berekeningen zijn gemaakt op basis van de oude manier van werken van de ODBN, die geleid heeft tot de begroting die we nu voor ons hebben liggen en waar ze zelf nodig mee aan de slag moeten. En we hebben een andere regel hier in huis, en die luidt 'eerst beleid, dan geld'. Vandaar dat wij zeggen, in grote zin: ODBN, zorg eerst dat dat weer op orde is en dan krijg je van ons ook geld. Wat vindt u daarvan?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): U haalt, denk ik, twee dingen door elkaar. Ja, elke dienst kan nog verbeteren, en dat hebben we de ODBN ook opgedragen met het meerjarenontwikkelprogramma, en ik heb daar ook wel vertrouwen in, maar dat zegt niks over dat er geen beleid zou zijn. Er is bij ons instrumenteel beleid over wanneer we het VTH-instrument inzetten en er is bij de dienst uitvoeringsbeleid over hoe ze dat doen. Meer beleid kunnen we niet verzinnen en op basis daarvan komt dit ervaringscijfer over: zoveel uren zijn we daar per jaar mee bezig.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie mevrouw Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): In dit geval bedoel ik ook niet letterlijk 'eerst beleid, dan geld', maar in ruime zin van de interpretatie. De ODBN gaat orde op zaken stellen. Dat betekent dat zij onder andere zullen kijken naar de overhead en alle zaken die daarmee samenhangen. We hebben nu gekeken, in de begroting die nu voor ons ligt, wat dat betekent in de huidige constellatie en wij hebben geprobeerd aan te geven dat daar in de loop van 2019 best eens heel wat anders uit zou kan komen, waar het gaat om die 330.000 euro ...

De **plaatsvervangend voorzitter**: En uw vraag is?

Mevrouw **Dirken** (VVD): Kunt u zich dan voorstellen dat we het geld dat nu gevraagd wordt voor die taken dit jaar parkeren?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Nee, eigenlijk niet zo heek erg goed. We hebben een opdracht van 25 miljoen euro aan de diensten en nu wilt u sturen op het incidenteel houden van 330.000 euro, omdat dat ook nog wel eens 300.000 euro zou kunnen worden. Die 30.000 euro heeft u dan een soort van verdiend. Ik zie op die 25 miljoen euro niet wat daar nou de grote winst van is. Bovendien gaat het geld niet verloren of zo. Alles wat we niet opmaken, komt in de egalisatiereserve en alles wat we extra nodig hebben komt uit uw algemene middelen. Dus niemand wordt rijker van het incidenteel houden van structurele kosten.

De PVV vroeg met name naar de inverdieneffecten, en dat gaat over de vreselijke verwachting dat sinds de oprichting van de omgevingsdienst elk jaar daar, althans de eerste drie jaar, 3% efficiënter gewerkt zou kunnen worden en dus ook 3% afname van de kosten zou zijn. Nou, dat was een heilsverwachting van zeven, acht jaar geleden die absoluut niet waargemaakt is, ook niet waargemaakt had kunnen worden. Fusies laten altijd zien dat de kosten initieel hoger zijn dan van de gefuseerde onderdelen en dat efficiencywinst niet zo makkelijk als drie keer 3% valt in te boeken.

Het verbeteren van samenwerking met politie, OM, et cetera, als het gaat om met name drugscriminaliteit. Ja, u stelt hier regelmatig dat we daar niks aan doen, maar dat is toch echt niet het geval. Volgens mij lopen wij als provincie zelfs ontzettend voorop met de taskforce zoals we die hier hebben ingesteld, met SSiB, zoals we dat als enige in Nederland hebben en nu door de minister wordt overgenomen als hét model waarop de rest van Nederland ook moet gaan werken, en het BPO – het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht – dat we als een van de weinig provincies überhaupt hebben boven de omgevingsdiensten, wat uitstekend functioneert, waar ook steeds meer animo voor is, nu bijvoorbeeld van de NVWA en de RVO, om zich daarbij aan te sluiten. Het is ook dat platform dat identificeert waar de samenwerkingsproblemen nog zitten en hoe die we gaan oplossen. Dus volgens mij lopen wij meer dan voorop in het zoeken en het verbeteren van samenwerking tussen bestuur en diverse bevoegde gezagen. Als u wilt dat er bij SSiB meer boa's komen, dan verwacht ik van u een amendement en een dekking daarbij, en dan bent u de baas.

D66 vraagt zich af of de ODBN de uitdaging wel aankan. Ik denk dat we dat goed in de gaten gaan houden. De ODBN staat er beter voor dan ooit. Dan vraag je je af 'hoe moeilijk is het?', maar dat mag dan toch gezegd worden. Bovendien hebben ze een meerjarenontwikkelprogramma vastgesteld dat volgens mij realistisch is en een nieuw bestuur dat echt serieus de vinger aan de pols houdt.

GroenLinks vroeg of de taken van de WNB wel goed zijn uitgevoerd sinds de decentralisatie. Ja, daar is eigenlijk weinig in veranderd. Het enige wat we nog niet wisten, is: hoe lang doen we daarover en wat kost dat dan? Daar hebben we nu ervaring mee opgedaan. Er is in die twee jaar, in die overgangperiode, niks misgegaan inhoudelijk, hooguit wisten we niet waar we aan toe waren, hoeveel personeel daarvoor moest worden ingezet en wat het ons zou gaan kosten. Inmiddels weten we dat wel, vandaar dit voorstel.

De calculerende aanvrager heb ik, denk ik, uitgelegd, het schrik-effect van de Partij van de Dieren ook.

Hebben we voldoende personeel om deze opdrachten nu uit te voeren? Dat is een belangrijke vraag voor alle drie de omgevingsdiensten, en niet alleen de omgevingsdiensten; alle instanties/organisaties die precies deze groep mensen nodig hebben, hebben last van een ongelooflijk krappe arbeidsmarkt. Wat we gelukkig niet meer doen, is elkaar beconcurreren, omgevingsdiensten die elkaar beconcurreren op die arbeidsmarkt, of overheden. Wat we wel aan het doen zijn, is steeds meer gaan samenwerken, niet alleen tussen de diensten, maar ook de diensten met de andere overheden, over het samenstellen van een pool mensen die geschikt zijn voor dit werk. En de diensten voeren gesprekken met opleidingsinstellingen, om zelf talent bij te scholen of op te leiden. Of we uiteindelijk voldoende mensen hebben om al dit werk te doen, hangt heel erg af van de arbeidsmarkt, en dat is ook een van de belangrijkste redenen waarom soms prognoses niet uitkomen, waarom we soms verwachten iets honderd keer te doen en het kan maar tachtig keer uitgevoerd worden, omdat er nu eenmaal niet meer personeel is.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een interruptie van de heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, dank u wel, voorzitter. Het is een heel algemeen antwoord. De arbeidsmarkt en zo, dat snap ik allemaal, maar gewoon even heel concreet: als u zelf in uw planning heeft, we gaan 550 vergunningen afgeven, we doen er 40 uur over, met het legestartief erin, dan betekent dat dat u gewoon 12 man op gebiedsbescherming moet hebben zitten. Heeft u die?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dat zou u aan de directeur van de omgevingsdienst moeten vragen. Daarom hebben we dat aan hem uitbesteed. En als hij die niet heeft, dan horen we dat wel, althans als bestuur van de omgevingsdienst, en dan doen we er alles aan om erop te sturen dat hij die krijgt, en als ze

niet te krijgen zijn, dat we ze opleiden, precies wat we aan het doen zijn. Meer kan ik niet betekenen voor u.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter. Dat zijn precies de zorgen die wij hier neerleggen, want wij zien dat daar toch een fors aantal mensen voor nodig is, we zien dat een groot aantal van de vergunningen niet binnen de wettelijke termijn afgegeven kunnen worden, dus is het volgens mij heel terecht dat wij hier als Staten de vraag stellen: worden de wettelijke taken die wij hier als provincie hebben, die zij uit moeten voeren, worden die wel op een goede manier door de omgevingsdienst uitgevoerd, en, twee – daar bent u voor –: wordt die omgevingsdienst dan wel op een goede manier aangestuurd, dat ze onze wettelijke taken ook naar behoren uitvoeren? Dat zijn de kernvragen die volgens mij door ons, en door de VVD, op tafel gelegd worden en daar wil ik graag een klip en klaar antwoord op

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is duidelijk. De heer Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, daarvoor zal ik u verwijzen – dat heb ik al gezegd – naar de Statenmededeling die u daar inmiddels al lang over gehad heeft.

Ik heb in het begin al gezegd dat het getover met cijfers hier moeilijk is te weerleggen. Ik heb zó'n rits cijfers, en ik heb geen idee waar u ze vandaan haalt. Ik weet wel hoe u ze allemaal door elkaar gooit, als u het heeft over 21 vergunningen industrieel, ik bedoel: de dienst houdt niet eens bij of het een industrie is of een landbouwbedrijf waar een WNB-vergunning voor wordt afgegeven. De 21 waar u het over heeft, en ik wil de rest van uw collega's daar niet te lang mee vermoeien, gaan over die 92 industriële bedrijven uit het BPO-onderzoek. Zo niet, dan moet u mij uitleggen hoe u in hemelsnaam aan dat cijfer komt.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Vreugdenhil interruptie.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter. In het voorjaar hebben wij een rapport gehad van Pouderoyen, 'Analyse van de PAS-regelgeving', waarin dat exact uitgewerkt staat, en het onderscheid wordt gemaakt tussen niet-agrarisch en agrarisch, waarin aangegeven gaat worden ook waarom meer bedrijven een vergunning moeten aanvragen, omdat ze geen melding meer kunnen doen. Daar worden de cijfers gegeven, daar hebben we de vragen gesteld, daar hebben we de antwoorden op gegeven. Dus dat is geen gegoochel met cijfers, nee, dat is op de juiste manier de cijfers opvragen en ook gewoon netjes op het juiste moment in het debat brengen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Mijn belofte blijft staan dat ik het én op papier én met een tekening nog een keer ga uitleggen. Bij het BPO-onderzoek hebben we 92 industriële bedrijven onderzocht. Daar hebben we het over hè? U krijgt daar schriftelijk antwoord op, want daar geen we zo niet uitkomen vandaag.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Vervolgt u uw betoog, Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dat waren volgens mij de vragen. Ja, de ChristenUnie-SGP stelde nog voor dat we iets anders moesten gaan doen. Nou ja, ik wacht een voorstel daartoe dan maar af.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja, dat is duidelijk. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van de behandeling vanuit Gedeputeerde Staten en gaan we door met de tweede termijn vanuit de kant van uw Provinciale Staten. Mevrouw Dirken, tweede termijn namens de fractie van de VVD. Het woord is aan u.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Dank u wel. Allereerst dank aan de gedeputeerde voor zijn antwoorden. Tegelijkertijd hoorden wij wel in zijn antwoorden dat hij kennelijk ook een beetje geïnspireerd is door Black Friday, want hij heeft het over 'maar' 330.000 euro die we uit de algemene middelen halen. Dat lijkt misschien een koopje, maar 330.000 euro vinden wij nog steeds een bedrag waar we hele andere leuke dingen mee zouden kunnen doen, bijvoorbeeld de uitbreiding van de natuurtaken, waar een aantal andere partijen in deze Staten om gevraagd hebben. Als we dat geld nu uit de algemene middelen halen, het bedrag dat nu gevraagd wordt en waarvan wij bij amendement vragen om dat níét te doen, dan is het weg. Daarom handhaven wij ook ons amendement, om te zorgen dat we in 2019 met elkaar nogmaals kunnen kijken of het nodig is en op welke manier. In 2019 kan de dienst dan namelijk ook zelf goed in beeld brengen wat er echt nodig is van dat bedrag.

Verder nog een vraag ten aanzien van de te besteden uren in relatie tot de leges. Wij snappen dat de gedeputeerde geen zicht heeft op wat er op elk moment in de dienst gebeurt, maar het blijft wel een beetje ondoorzichtig. Voor ons als VVD staat voorop dat aanvragers wel het gevoel moeten hebben dat leges ook echt in verhouding staan tot de aanvraag, want aanvragen indienen is duur. Er is niet alleen een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig, maar vaak zijn er ook nog andere leges en wij willen wel dat aanvragers ook echt hun aanvragen in blijven dienen en dat niet per ongeluk achterwege laten omdat het een hele dure aangelegenheid is. Wij roepen de gedeputeerde dan ook op om in 2019 echt goed in beeld te brengen wat nodig is, zodat de juiste aantallen geraamd kunnen worden, zowel voor uitvoering van de Wet natuurbescherming, en dan doelen wij met name op het gebied van toezicht en handhaving als ten aanzien van de leges die nodig zijn voor de behandeling.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Dirken. De tweede termijn van de fractie van het CDA, de heer Deryckere. U ziet af van uw spreektijd. Dan gaan wij door naar de fractie van de SP. Die hadden ook twee minuten, maar zien af van de spreektijd. De heer Boon. Aan u het woord in tweede termijn.

De heer **Boon** (PVV): Voorzitter. Eindelijk, na drieënhalf jaar, kan ik de gedeputeerde Van den Hout danken dat hij antwoorden gegeven heeft waar ook nog een antwoord in zit. Bedankt. Ik hoop dat we dit vaker gaan meemaken.

Waar we nog wel vragen over hebben, is: hoe hoog staat de prioriteit qua drugsafval nu echt op die agenda? Is het nu de allerhoogste prioriteit, of niet? Daar willen wij heel duidelijk antwoord over hebben. Wat ons verder verbaast uit de eerste termijn is dat de PvdA al weet had van het amendement van de VVD, die nog niet was ingediend. Ik heb navraag gedaan in mijn fractie: heeft iemand die ontvangen? We hebben gekeken in onze postvakjes, ja, daar lag hij echt niet. Dus is er weer in de achterkamertjes bestuurlijk gekronkeld, zoals we de PvdA van oudsher kennen, met de vrienden van de VVD. Is dat gebeurd? Daar zijn wij heel erg benieuwd naar, want wij willen graag de democratie hier open voeren en tot nu toe zijn we de enige.

De **plaatsvervangend voorzitter**: U wordt op uw wenken bediend. Mevrouw Knoet.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ja, ik denk: waar haalt u dit nu weer vandaan? Ik vind het wel origineel bedacht. U moet straks de band maar eens naluisteren. Mevrouw Dirken gaf aan dat ze een amendement ging indienen met die strekking en ik begon ook met te zeggen dat ik het niet had gezien en me afvroeg wat erin stond.

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Boon. Aan u het woord.

De heer **Boon** (PVV): Nou, voorzitter, als dat zo is geweest, dan hebben we ons vergist, maar ik kan het me niet herinneren. U sprak duidelijk over het amendement, u had een discussie, wij konden hem ook niet volgen als fractie omdat wij geen inzicht hadden in het amendement. Als u zegt dat u het amendement niet heeft ingezien, dan zullen we het daarbij laten.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mag ik stilte in de zaal? De heer Boon vervolgt zijn betoog.

De heer **Boon** (PVV): Als ik fout ben, kunt u excuses krijgen. Ik ga de band even naluisteren, daar kom ik op terug.

Voor de gedeputeerde, nogmaals: hoe hoog staat de drugscriminaliteitsbestrijding nou echt op de agenda? Daar willen wij nu toch echt antwoord op hebben, eventueel om mogelijk een amendement te kunnen indienen.

Tot zover.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Boon. Dan is namens de fractie van D66 ... Nee. De fractie van GroenLinks. Aan u het woord in tweede termijn.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ja, voorzitter, wat een discussie over een begrotingswijziging hebben we hier vandaag in de Staten over natuur. En het is nog daglicht, en er is publiek op de tribune en er is pers. Wij hebben hier heel veel begrotingswijzigingen in de afgelopen vijf jaar gehad over natuur, waarbij het tien uur 's avonds was, Statenleden met hun oogleden hier waren, het leeg was, donker, en bij die begrotingswijzigingen waren er maar heel weinig Statenleden wakker op de onderwerpen die nu vandaag op tafel liggen. Heel weinig Statenleden hadden van meet af aan door: het gaat mis, die RVO-dienst heeft volgens mij net niet lekker overgedragen, we zitten met opstartproblemen met de omgevingsdiensten, er is een ontzettend gevechtje bezig tussen die gemeenten onderling en richting provincie, en ik ben heel blij – hoewel wrang, want het gaat allemaal niet zo lekker – dat we een keer een wat breder gesprek met elkaar hierover hebben.

Dank aan het college voor de beantwoording van de vragen die wij hebben gesteld als Staten, en ook die van GroenLinks. Ik vraag wel even door op het punt van het moment dat de RVO de taken overdroeg bij ons, bij de provincie. Hadden wij een indruk van de taken? Ja, natuurlijk, die waren wettelijk. Maar hebben wij goed overgedragen gekregen – want die taken waren niet nieuw voor het Rijk, die natuurtaken waren niet nieuw voor het Rijk – hoeveel tijd er komt voor die taken, hoe in de praktijk die taken die door de RVO werden uitgevoerd, hoe die dan vervolgens ingevuld kunnen worden door onze gemeenschappelijke regeling omgevingsdiensten? Daar willen we toch nog wat meer uitleg over, omdat ik denk dat een deel van de problemen waar we nu mee zitten te maken heeft met die overdracht vanuit de RVO. Dus als we dat nog toegelicht kunnen krijgen vanuit onze controlerende taak, heel graag.

Een tweede vraag die niet is beantwoord van GroenLinks, is de vraag – er wordt geschoven toch ook binnen ecologiebudgetten –: welke taken zijn er niet gebeurd die wel hadden moeten gebeuren in de afgelopen twee jaar? En hoe kan er nou op die taken dan weer zo makkelijk bezuinigd worden?

Dan even: We zouden het deze keer allemaal heel anders gaan doen met een spannende grote tweede termijn. Nou jongens, hier is mijn spannende grote tweede termijn.

De principes van de VVD: structureel geld voor structurele zaken. Die principes gaan overboord. De VVD wil weer een jaar de middelen alleen voorlopig vrijmaken. Wat ik bij interruptie net ook al zei: dit is niet de eerste keer dat de VVD dit wil. Wij hebben een gemeenschappelijke regeling gehad waarbij een sociaal plan eronder lag voor vier jaar, en die periode is afgesloten. We zitten in een volgende periode binnen de gemeenschappelijke regeling en in die volgende periode hebben we niet weer daar een set met sociale afspraken onder liggen, dus jongens – ik kijk niet alleen naar mevrouw Dirken, want die weet het donders goed, die is goed ingevoerd –, andere Statenleden: weet dat de gemeenschappelijke regeling nu eigenlijk een hele voorlopige regeling is met elkaar. We hebben wettelijke taken, maar hoeeeeeeeeeeee we die gaan uitvoeren – met drones, denk ik hè, D66? – dat gaan we voortaan elk jaar zo’n beetje met elkaar, met robbertjes vechten en zo met die gemeenten, gaan we dat uitvechten. En dat getraineer van de VVD, met ‘voorlopig’, ‘liever wat minder’, en ‘nog meer inverdieneffecten’, ja, wij maken er ons als GroenLinks wel echt zorgen over. Wij willen een sterke, stevige milieudienst, we willen geen commerciële vergunningspoten, we willen een sterke, stevige milieudienst. We zijn het eens met de gedeputeerde dat het goed is dat wij in Brabant zo’n BPO-overleg hebben en een Samen Sterk in Brabant hebben, hiep, hiep, hoera, maar de problemen zijn er ook naar in Brabant. Dus dat wil ik nog even gezegd hebben.

Nou, D66 ...

De **plaatsvervangend voorzitter**: Interruptie mevrouw Dirken.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ja, verbazingwekkend.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ja, ik denk: ik wacht even op de interpunctie. Nou, ik ga beginnen met, denk ik, u een compliment te geven en te bedanken voor uw gratis college voor overige Statenleden. Wat ik u wel wil vragen: u zegt net ‘we zitten aan het eind van een periode van opstarten’, maar ben u het met mij eens dat er twee diensten de periode van opstarten voorbij zijn en dat we het vandaag over die ene dienst hebben die die periode van opstarten nog aan het beëindigen is?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Roijackers, aan u het woord.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ik heb een jaar geleden – volgens mij is het ook opgetekend door de krant – de ODBN het zorgenkindje genoemd, dus ja, wij delen een zorg, mevrouw Dirken.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie mevrouw Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Kunt u het dan met de VVD eens zijn dat, als we bezig zijn om een zorgenkindje beter te maken op dit moment, we dan eerst eens kijken hoe het kindje eruitziet als het genezen is en pas dan geld uit gaan geven voor alles wat het genezen kindje kan gaan doen?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ik denk dat het kindje eerst aan een penicilline-infuus moet liggen en ik ga niet het infuus dichtknijpen op het moment dat het er nog zo slecht voorstaat, mevrouw Dirken.

Goed, D66. Ik ben wel een beetje verbaasd over de inbreng van mevrouw Dingemans, die blijkbaar het amendement al kent en van plan is het te gaan steunen. Gaan we nou niet op de stoel zitten van de Omgevingsdienst Brabant-Noord door een bepaalde, vermeende efficiëncyslag te willen vragen en door

pilots vanuit onze Staten te willen afdwingen? Het lijkt een beetje op micromanagement en zo ken ik D66 niet, maar misschien kan mevrouw Dingemans daar nog op reageren in tweede termijn. O, maar de spannende tweede termijn van D66 was al afgerond hè? O, oké, nee, dan een interruptie zo te zien.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een uitwerking van de pilot. Mevrouw Dingemans, een interruptie.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Ja, dit voelt echt als een uitnodiging, voorzitter. Ik weet niet precies waar u naartoe wilt, mevrouw Roijackers, maar in de toelichting die wij kregen van mevrouw Dirken geeft ze heel duidelijk aan dat de kostenontwikkeling er volgend jaar wel eens heel interessant uit zou kunnen zien. Bent u het dan niet met ons eens dat we die eerst af moeten wachten, voordat we voor de periode daarna nu al geld gaan vrijgeven?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Wat ik bedoelde te zeggen, is dat ik zowel de VVD als D66, en ook andere fracties hoor, heb horen spreken: 'ja, als er nu maar minder bureaucratie en minder op dat bureau, maar dan meer in de uitvoering, misschien kunnen we wat met pilots, of misschien kunnen we dit en dat'. Het zijn wel veel details hè? En wat ik vraag is: vindt u het de taak van onze Staten om op die uitvoeringsstoel te gaan zitten van de diensten?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Dingemans.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Ja, volgens mij zitten we niet op de uitvoeringsstoel, maar houden wij wel de portemonnee vast voor ten minste 35% van de omzet van de omgevingsdienst, dat weet u ook. We hebben hele mooie cijfers gezien van de OMWB het afgelopen jaar, die hebben een enorme slag gemaakt, en u bent het toch wel zeker met ons eens dat we dat bij de OBDN ook zouden kunnen, maar dat we dan wel de vinger aan de pols moeten blijven houden?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Een vinger aan de pols kan ook gewoon vanuit onze controlerende taak, daar hoeft je niet middelen voorlopig voor te maken. Volgens mij heb ik al genoeg toegelicht waarom ik het gevaarlijk en onverstandig vind om middelen aan de omgevingsdienst voorlopig te maken. Volgens mij wordt de omgevingsdienst daar niet slagkrachtiger, steviger van en ook geen aantrekkelijke werkgever. De bijdrage van de ChristenUnie-SGP. Ik prijs de heer Vreugdenhil zeer om te willen zien waar het probleem nou lijkt te gaan zitten en om meer inzicht te krijgen en voeling erbij. Soms krijg je signalen uit de praktijk van 'waar zit nou precies het probleem?' Ik ga een heel stuk mee in een aantal zaken die de ChristenUnie-SGP zegt, maar GroenLinks gaat er niet in mee om dan vervolgens te zeggen: ja, maar laat dan één groep met rust en ga naar een andere groep kijken. Ik zal even toelichten wat ik daarmee bedoel. Het maakt GroenLinks niet uit of wij door de kat of door de hond worden gebeten. Of je nou een peilstok steekt in het Brabantse water, in de bodem, of in de lucht: het staat er gewoon niet goed voor in het milieu en in de omgeving. Dus daarom vind ik het soms wat bezwaarlijk om te zien dat uw milieu-interesse ingegeven lijkt te zijn door te denken van: nou, die ruimte voor de één mag misschien wel wat groter.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een interruptie van de heer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter. Dat is niet mijn insteek. Mijn insteek is dat wij ook in onze beleidsregel hebben staan dat we maatregelen proportioneel en voor alle sectoren moeten doen, dus gewoon uitvoering van eigen beleid. Daar voel ik verantwoordelijkheid in. Maar ik ben het helemaal met u eens dat we eerst gewoon goed inzicht zullen moeten hebben in het hele proces vanuit de cijfers, omdat het communicerende vaten zijn. Bent u het dan met mij eens dat we daar gewoon veel dieper als Staten ons in moeten gaan verdiepen en gewoon maar eens de cijfers 'sec' op tafel moeten leggen, voordat we ook exact kunnen aangeven van hoe wij ook in de aansturing, de budgetten en dergelijke, hoe we daar op een scherpe manier kunnen sturen, om het milieu daarin niet verder te belasten?

De **plaatsvervangend voorzitter**: De vraag is duidelijk. Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ik aarzel even. Volgens mij delen wij nieuwsgierigheid, dat wij willen snappen waar hem dat nou precies in zit. Dus we hebben een gedeelde nieuwsgierigheid. Ik zie het in onze Staten niet altijd goed gaan, en dat deel ik dan weer met de gedeputeerde, als wij daar vervolgens debatten over gaan voeren. Dus ik aarzel nog, maar ik deel zeer beslist de nieuwsgierigheid om meer inzicht te krijgen in: waar zit momenteel nou de pijn en het probleem bij deze omgevingsdienst?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Vreugdenhil, tweede interruptie.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter. Ik voel helemaal met u mee van dat je echt niet in debat ... alleen, soms heb je debatten nodig om de boel aan te jagen, maar is het dan niet zo dat we juist even los van de debatten onze eigen verantwoordelijkheid moeten nemen, om gewoon eens even rustig te gaan kijken en op basis van objectieve cijfers die er gewoon onder liggen, gevoed door ook mensen uit het veld die ermee bezig zijn, om daarmee ook een heel helder en duidelijk beeld te krijgen van het vraagstuk?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ja, in cijfermatige opbouw vindt u ons altijd. Ik bedoel: wij zijn als GroenLinks ook die fractie die op een gegeven moment helaas het amendement moest indienen om bij VTH de prestatie-indicatoren gewoon weer terug de begroting in te krijgen. Dus zeker, daar treft u mij wel op uw pad. En ook, mijnheer Vreugdenhil, treft u GroenLinks op uw pad als u zegt: "We hebben het hier laten lopen in de afgelopen jaren." Ik voel me er niet persoonlijk op aangesproken, denk ik, rond die omgevingsdiensten, maar misschien hebben we dat wel in onze Staten te weinig scherp gehad. U roept op tot een stevig onderzoek over achterstanden op uitvoering van de taken van de Wet natuurbescherming. Ik denk dat ik die wel interessant vind, uw oproep daartoe. En u zegt: er moet meer geld heen, miljoenen, want de opgave is te hoog. Nou ja, voilà. Weet je, heel goed, daar spreken we elkaar nog even over.

De heer Van den Hout zei, de gedeputeerde, dat de meeste vergunningen allesbehalve excellent zijn en eerst opgehelderd moeten worden. Nou wil ik de VVD vragen of dat misschien niet heel interessant is voor de efficiencyslag. Als het zo is dat vergunningen zo vaak terug moeten richting ondernemers, is het dan niet misschien een efficiencyslag als we zeggen: joh, we nemen alleen maar een vergunning serieus, we pakken die pas serieus vast, als die aanvraag goed is? Dat zal, denk ik, een hoop schelen dan, als ik de gedeputeerde hoor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: De uitnodiging aan mevrouw Dirken. Mevrouw Dirken, aan u het woord.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ja, volgens mij hoeft de gedeputeerde daar weinig van te vinden, want de wet zegt al wanneer een aanvraag ontvankelijk is, en dat is als alles erbij zit wat erbij hoort te zitten. Maar als het gaat om de kwaliteit, dan zou ik u de vraag willen stellen, of u er ook geen voorstander van zou zijn dat we, los van wat de wet verplicht, misschien eens een makkelijk geschreven document moeten maken voor aanvragers vanuit de provincie, of vanuit alle provincies, waarin nog eens duidelijk is voor mensen wat ze in moeten dienen. Want de landelijke indieningseisen – ik weet niet of u ze kent – zijn misschien niet duidelijk genoeg voor alle aanvragers. Dus ik ben heel benieuwd naar uw mening daarover.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Nou, ook in mijn omgeving zijn ondernemers hoor, dus ik weet dat vergunningaanvragen voor ondernemers, en dan vooral kleine en middelgrote ondernemers, die hebben er best wel hoofdpijn van. Ja, in de communicatieve sfeer kun je natuurlijk van alles doen. Je kunt instructiefilmpjes maken, die heeft de provincie over een flink aantal onderwerpen momenteel al. Dus ik acht een provincie of een omgevingsdienst daar wel toe in staat, om dat op die manier te doen. Maar ik hoor de gedeputeerde ook zeggen dat veel vergunningen allesbehalve excellent zijn en gewoon heel erg blijven steken in de eerste fase en dat wij, blijkbaar op zijn Brabants, zo dienstverlenend zijn als overheid richting die bedrijven, dat we ze maar een beetje helpen, zeg maar, elke keer, en dat daar misschien een flink aantal van die veertig uur waar u op heeft doorgevraagd heen gaat. Nou, misschien moeten we daar maar eens mee op gaan houden. Dat is eigenlijk wat ik wilde zeggen. En ik wil eigenlijk aan de gedeputeerde vragen, want hij zei: "Daar hebben we inmiddels ervaringscijfers van." Ik kan me voorstellen dat het ons kan helpen als we die ervaringscijfers kunnen krijgen. Daar wil ik dan graag een reactie op.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie mevrouw Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ja, nou ja, u draagt het eigenlijk zelf aan. Bent u het dan niet met ons, en met D66, eens dat dat nou juist de efficiencyslagen zijn die gemaakt kunnen worden om weer een heldere taakverdeling te maken, om te zorgen dat iedereen weet wat hij moet doen, waardoor sneller aanvragen behandeld zouden kunnen worden, en dat dat dan geld is wat helemaal geen pijn doet in de uitvoering bij toezicht en handhaving, maar dat dat geld is wat we dan juist heel goed op andere manieren zouden kunnen gebruiken?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is duidelijk. Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Als u het in de vorm van een motie had gegoten, dan denk ik dat ik met u mee was gegaan, want ik denk dat het zo is dat wij dit stevig kunnen uitspreken als Staten, of dat we een opdracht kunnen geven om het college dit te laten uitspreken richting die dienst. Alleen, u vraagt bij amendement om structureel geld voor structurele taken incidenteel te maken, maar voor één jaar, en daar gaan we niet in mee.

Over dat amendement wil ik graag van de gedeputeerde horen wat dat voor de dienst betekent als dat wordt aangenomen. Kan de gedeputeerde daar misschien iets over zeggen?

En tot slot toch nog heel even op het punt waar de gedeputeerde reageerde op de PVV-fractie, en ook de ChristenUnie-SGP, over BPO en SSiB. Goed dat we een voorbeeld zijn voor Nederland. Als het gaat over de samenwerking op het gebied van veiligheid en op het gebied van ondermijning en criminaliteit, denkt u dat wij in Nederland een voorbeeld zijn als het gaat over de samenwerking binnen deze gemeenschappelijke regeling omgevingsdienst?

Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Roijackers. Ik zie mevrouw Surminski al onderweg naar het kathedr, want mevrouw Surminski heeft het woord namens de fractie van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Ja, dank u wel. Allereerst maar even een compliment aan GS dat we nu wel inhoudelijk kunnen praten over het werk van de ODBN, en met name het belang van de VTH-taken. We hoorden een gloedvol betoog van ChristenUnie-SGP: er moet meer geld naar de omgevingsdienst, misschien zelfs wel miljoenen, om daadwerkelijk te komen tot goed toezicht en handhaving. We zijn het er helemaal mee eens, maar ik sluit mij ook tegelijkertijd aan bij de visie van GroenLinks, dat niet gefocust moet worden op een bepaalde categorie en ten koste moet gaan van andere categorieën. Wij streven gewoon naar een 100%-score. Daarbij draait dan alles om voldoende personeel van voldoende kwaliteit en met voldoende financiële middelen. Alleen over dat laatste kunnen wij hier nu iets zeggen. Vraag is dus aan de gedeputeerde of met dit voorstel deze zaken voldoende geregeld zijn.

En wat betreft die 330.000 euro uit de algemene middelen, waarvan de VVD zei dat we er ook natuurtaken mee kunnen doen. Ik was eventjes op het verkeerde spoor gezet, ik dacht: u wilt iets leuks doen, u komt met 'we kunnen er ook een mooie rotonde van kopen' of zo, maar nee, u kwam met natuurtaken. Nou ja, fantastisch, maar wij willen gewoon allebei: natuur én goed toezicht en handhaving, want echt, zonder toezicht/handhaving lopen onze natuurtaken toch ook gevaar.

Mijn laatste vraag aan de gedeputeerde is de volgende. Wij hebben eventjes de discussie gehad over de efficiency wat betreft de aanvragen. We hebben het daar al eens eerder over gehad. Is deze zaak nu voldoende afgekaart en heeft u er voldoende zicht op of alles geregeld is?

Ik dank u.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Surminski. De heer Vreugdenhil als laatste in de rij voor deze tweede termijn namens uw Staten. Aan u het woord, mijnheer Vreugdenhil.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, dank u wel, voorzitter. Voorzitter. Ik denk dat het toch wel goed is om even de intrinsieke motivatie waarom ik hier ook echt stevig ingedoken ben, aan te geven. Wij worden hier gewoon geacht om te beoordelen of de wettelijke taken die wij hebben goed uitgevoerd worden. Dat is onze taak als Statenlid en dat doe ik over de volle breedte. U hebt mij ook horen zeggen, ook tijdens het Statendebat van 7 juli, dat ik heel goed mee kan gaan in een aanscherping van de eisen voor een aantal sectoren, maar dat we ook de verplichting hebben, vanuit onze eigen beleidsregel, om dat proportioneel te doen, en ook op het hele vlak. Dus ik ga geen afbreuk doen aan de ene kant, maar ik zeg wel: het betekent ook dat je verantwoordelijkheid moet nemen voor de andere kant, want dat houdt je draagvlak aan de ene kant voor de maatregel die je neemt en aan de andere kant ook om het naleefgedrag te versterken, en dat is volgens mij ook waar we hier voor staan. Vanuit die eerlijke benadering vind ik het belangrijk om, als wij hier dingen zeggen, vinden, doen, dan ook te duiken in de cijfers en te kijken: waar hebben we het dan over? Dat is bij vergunningverlening, toezicht en handhaving niet makkelijk, want het is een keten waarin alle aspecten met elkaar samenhangen en waarin je ook nog eens een keer op dit dossier een samenwerking, samenhang, hebt tussen provincie en gemeenten, die ook nog eens een keer heel diep gaat als het gaat over verantwoordelijkheden voor toezicht, die wel eens afhankelijk zijn van de wijze waarop een vergunning daarin verleend wordt. Maar dan gaat het er bij mij niet in dat er op zo'n belangrijk dossier geen parate kennis is, bijvoorbeeld van de indicaties die wij hebben van een aantal vergunningen die afgegeven worden, omdat juist op het moment dat je ziet dat een groot aantal Vvgb's die je ingepland had er niet zijn, je tegelijkertijd weet dat het moet leiden tot losse

procedures, en als je die dan ook gaat afmaken, dan is er iets aan de hand, dan moet er een rood vlaggetje omhooggaan en dan hebben we een vraagstuk te bespreken. Als je weet dat de meldingsruimte in een bepaald gebied op is, dan weet je dat het aantal vergunningen gaat toenemen, en als je dan ziet in het betreffende gebied dat het aantal vergunningen niet toeneemt, dan moet er een vlaggetje omhooggaan, en dan hebben we iets te bespreken met elkaar. Dat had de kracht moeten zijn van de omgevingsdiensten, waarin we samen met alle partners optrokken, en volgens mij moet dat ook het punt zijn waarop een AB, en ik denk ook wel een DB, op een strategisch niveau kijkt hoe we de taken die we hier hebben ook op een goede manier kunnen uitvoeren.

En twee: als wij afspraken maken met omgevingsdiensten over aantallen controles die uitgevoerd worden, dan wil ik eigenlijk ook zien dat ze ook daadwerkelijk uitgevoerd worden. Als we dan zien dat een omgevingsdienst 25% van de afgesproken taken uitgevoerd heeft, dan is er iets aan de hand. En dan vraag ik me ook af: hebben ze daar dan de budgetten voor gekregen die we beschikbaar hebben gesteld? Hadden wij dan budgetten over? Ik heb dat hier niet gezien, ik ben het in de jaarstukken en dergelijke niet tegengekomen. En dat is de verbazing vanuit de stukken die ik hier heb en de informatie die telkens door het college gegeven werd. En het is geen gegoochel met cijfers, nee, het is een combinatie ook van een aantal rapporten die in de afgelopen periode bij ons langsgekomen zijn: het rapport van Pouderoyen in de aanloop naar het debat richting 7 juli, waarin ze heel duidelijk uitspraken hierover gedaan hebben, het rapport van Pouderoyen dat we in het voorjaar hebben gekregen, waarin ze een hele goede analyse hebben gedaan van de uitvoering van de WNB – lees het nog maar eens na, want er staan heel veel belangwekkende zaken in en ook heel veel cijfers waarbij je zou moeten zeggen: ja dan is er iets aan de hand, daar had op ingestoken moeten worden. En in de laatste plaats, voorzitter, moet u ook van deze gegevens op de hoogte zijn, omdat u ook nog eens een keer de verantwoordelijkheid heeft voor een tweedelijntoezicht. Dus als de gemeenten op bepaalde punten niet goed hun vergunningsproces, of hun toezichtsproces op orde hebben, bent u daarvoor verantwoordelijk, samen met uw college, om wel op een goede manier het tweedelijntoezicht daarin te organiseren. Daarom zijn al die signalen zo belangrijk, om al die verschillende taken en aspecten die wij hier hebben, die wij voor een deel aan het college overdragen, gemandateerd, dat die ook op een goede manier daarin doorgevoerd worden.

Voorzitter. Nog één punt wil ik maken richting de D66-fractie, want u geeft aan dat we eindelijk stabiele cijfers hebben. Maar als ik de cijfers zie, en ik leg ze gewoon naast elkaar, dan zie ik dat ze telkens halfjaarlijks naar beneden bijgesteld worden. Dus ik zie die stabiele cijfers nog niet en op basis van de indicaties, zelfs de bijgestelde indicaties, zie ik dat ze ook nog eens een keer heel fors achterlopen. Dus ik heb nog niet het gevoel gekregen dat we hier echt daadwerkelijk op basis van stabiele cijfers een beslissing nemen naar de toekomst toe. Ik zie daar alleen maar afschaling, afschaling, afschaling. En daarom heb ik het punt ook gemaakt, wat mevrouw Roijackers net ook zei: dat betekent dat we ook eens een spade dieper moeten gaan als dat nodig is. En volgens mij is het op dit dossier belangrijk om al die informatie die we hebben gekregen gewoon eens met elkaar te wegen, met mensen vanuit het veld die er letterlijk mee bezig zijn, die met hun voeten in de klei staan, gewoon eens te vragen: wat komen zij nou tegen en hoe zien zij dat? Dat geeft ons een beeld van zowel het vergunningverleningsproces, de toezicht en de handhaving op gemeenteniveau én op provincieniveau, en dat stelt ons in staat om hier een goede richting te geven aan de taakuitvoering die we moeten doen, daar juiste opdrachten bij te geven en daar ook de juiste budgetten bij te doen die daarvoor gevraagd worden. Dat is mijn insteek, dat is ook mijn aanbod richting de Staten, dat ik zeg: laten we daarin samen optrekken en laten we die analyse doen. Ik nodig u graag uit in de komende periode, en dan zullen we kijken of we hier, niet zozeer een afrekencultuur, maar wel naar de toekomst toe echt een verbetering van toezicht, handhaving en het vergunningverleningsproces kunnen doen. En dan zeg ik ook richting de Partij voor de Dieren: niet alleen richting agrarische sector, voor alle sectoren, omdat 'eerlijke monniken, eerlijke kappen' een beleid geeft dat voor iedereen uitlegbaar is en eerlijk is, en daar strijden wij voor.

Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Vreugdenhil. Dan gaan we over naar de tweede termijn vanuit het college. De heer Van den Hout, aan u het woord.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dank u wel, voorzitter. Nog een paar vragen die overbleven. 330.000 euro is inderdaad – ik heb het ook niet altijd op zak – wel degelijk een hoop geld. Wat ik wilde doen, is het in perspectief plaatsen: ja, het kan zijn dat we volgend jaar nog beter functioneren dan dit jaar en er andere budgetten nodig zijn, maar dat geldt dan, bedoelde ik te zeggen, voor 25 miljoen euro aan opdrachten die wij wegzetten. Om nou te denken dat je werkelijk een deuk in een pakje boter slaat door 330.000 euro van die 25 miljoen euro incidenteel te houden, denk ik dat het daarvoor te weinig is. Maar vooruit, het kan.

De gevolgen voor de dienst, vroeg GroenLinks. Die zijn er eigenlijk niet. Als wij een opdracht geven aan de dienst, dan komt daar een rekening voor en die betalen we, en zeker als het wettelijke taken zijn, dan betalen we die, of we die hier nou geraamd hebben of niet.

Hoe staan de leges in verhouding met het werk? Dat is nou precies waar we die ervaringscijfers over hebben. We hebben aan de ene kant kwaliteitscriteria: welke mensen mogen vergunningverlening doen, hoeveel uur mogen ze daaraan besteden, of moeten ze daar minimaal aan besteden, welke gegevens hebben ze daarvoor nodig, en daaruit afgeleid gemiddeld veertig uur per week blijkbaar voor die WNB-vergunning. Ik weet niet wat u van mij nog meer wilt hebben aan cijfers om dat zelf te gaan controleren, maar op zich staat alles in de Statenmededeling, mijnheer Vreugdenhil, die u in april al heeft gehad.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Interruptie mevrouw Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ja, ik dacht: voor de heer Vreugdenhil is het ver lopen – maar dat valt bij nader inzien mee –, dus laat ik de vraag stellen. Het gaat ons er niet om dat er bepaalde uren zijn voorgeschreven in de kwaliteitscriteria die iemand verplicht is aan een bepaalde taak per jaar te besteden, en dat we dat dan maar rücksichtslos verdelen over het aantal vergunningen, want zo klinkt het bijna. Wij denken toch echt – maar graag uw mening daarover – dat het andersom werkt. Je probeert op een zo efficiënt mogelijke manier een vergunning te behandelen, en dat mag je doen als je, in welke constellatie dan ook, dat een aantal jaar per uur doet bij deze dienst, of bij andere. Ik ben toch benieuwd of u die mening deelt.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, absoluut, dat is helemaal de volgorde, daar komt dan vervolgens een ervaringscijfer uit, en ik kan niet anders dan constateren dat dat gemiddeld veertig uur per week is voor een WNB-vergunning.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie Dirken.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ja, dan een opmerking naar aanleiding van wat u net zei over: “330.000 euro is maar een beperkt bedrag op de 25 miljoen euro die we in totaal aan opdrachten wegzetten.” Als u dan zegt: “Dat is toch maar een beperkte druppel”, bent u het dan met ons eens dat het dus bedoeld is als signaal en dat het helemaal niet erg is om zo’n signaal af te geven?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, in die zin: het is een signaal, want het is symbolisch, maar ik vraag me af of het nodig is. Wij denken van niet, dus ontraden we het amendement.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Ik moet heel diep in mijn geheugen putten, maar volgens mij hebben wij uitgebreid gesproken over die kosten, volgens mij in de vorige periode, en volgens mij heeft de gedeputeerde toen ook gezegd dat wij als Brabant, als omgevingsdienst, heel aardig zijn voor de aanvrager, dat we echt dat stapje meer doen, en dat is dan in het belang van de aanvrager, ik hoop dat de VVD dat onderkent. Dus zegt de gedeputeerde: ja, dat doen we, en dat blijven we doen, want volgens mij heeft hij toen ook gezegd dat u wettelijk niet verplicht bent om erachteraan te blijven bellen en om te zorgen dat het allemaal heel gestructureerd wordt ingediend. Dat bent u niet verplicht, maar u doet het toch?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is duidelijk. Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, klopt. Er zijn geen wettelijke criteria voor wanneer een vergunningaanvraag ontvankelijk is. Wat we zouden kunnen doen, is elke niet-ontvankelijke aanvraag in de prullenbak kiepen, leges bijschrijven en iemand een briefje sturen: 'u mag opnieuw beginnen'. Dat doen we niet, omdat het uiteindelijk nog meer werk en gedoe oplevert. We verlenen een vergunning om economische activiteiten mogelijk te maken en niet om ze zo lang mogelijk dwars te zitten. Dus we willen ook zo snel mogelijk die vergunning verlenen, en dan is het vaak wel behulpzaam om mensen erop te wijzen waar de gebreken in hun aanvraag zitten. Maar er zitten grenzen aan, inderdaad ja, dus het is een beetje op de hand wegen en op basis van ervaringen kijken hoe lang je door moet gaan met het blijven vragen om nieuwe informatie, totdat het moment gekomen is waarop je zegt: nou, zoek het maar uit, nou wijzen we de vergunning af, of we verklaren hem niet-ontvankelijk.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Tweede interruptie? Ja, Van der Wel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Ja, voorzitter. Nou ja, goed, ik vind het dan een hele fijne gedachte dat u zich heel zorgvuldig opstelt, en dan denk ik – dat aan de andere fracties – dat we niet zozeer op elk uur moeten kijken, maar naar de kwaliteit van dienstverlening, waar we dan tevreden over zouden moeten zijn, denk ik.

En het tweede punt is: als we even teruggaan naar de vorige Statenperiode, voorzitter, toen hebben wij miljoenen toegelegd als subsidie op de vergunningverlening richting de veehouderij, waarbij we eigenlijk voor minder dan de helft van het geld die aanvragen hebben behandeld. Dus dan komt de schrik misschien bij de fracties nu ...

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is?

De heer **Van der Wel** (PvdD): Dat klopt toch, gedeputeerde, dat we in het verleden flink hebben toegelegd op die vergunningaanvraag? Ik denk dat de fracties echt ... ja, dat we, gezien wat we hebben afgesproken, dat we het kostendekkend maken, dat het even schrikken voor u is, maar dat het wel terecht is.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is duidelijk. Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, dat is terecht, dat heeft u ook als beleid vastgesteld, dat de leges kostendekkend moeten zijn. Dat zijn ze in het verleden niet altijd geweest, en dat hebben we in de loop der tijd hersteld. Dit is ook nog zo'n herstelmaatregel.

GroenLinks meent dat het twee jaar geduurd heeft voordat we in de gaten hadden hoe die WNB een beetje werkte, omdat de overdracht vanuit RVO niet helemaal vlekkeloos is verlopen. Ja, dat is een understatement. Dat klopt, het was een beetje een zootje, waar we geen wijs uit konden en waardoor we maar moesten beginnen en op basis van ervaring erachter kwamen: wat deden die lui nou eigenlijk, en hoeveel moeten wij gaan doen? Dat heeft u goed gezien.

Is er bezuinigd op ecologie? Nee, ook niet die 320.000 euro die nu vanuit het programma Natuur wordt ingezet voor VTH, omdat die binnen het programma Natuur al voorbestemd was voor VTH-taken die uit het inhoudelijke natuurbeleid zouden voortkomen. Dus die worden betaald uit een VTH-budget binnen Natuur, waar ze al voor bestemd waren. Dus er is geen ecologie die daaronder lijdt.

Of de Brabantse omgevingsdiensten nu ook een lichtend voorbeeld zijn voor heel Nederland, durf ik zo niet te zeggen. Ik zie een heel aantal andere provincies nog worstelen met allerlei netwerkachtige OD's, of met zeven OD's in één provincie, of met gemeenten die zich niet aansluiten, maar iedereen heeft zo zijn eigen problemen, wat vooral te maken heeft met de geschiedenis van: hoe is zo'n dienst opgericht? Ik ben eerlijk gezegd, als ik het zo door mijn ooghalen bekijk, behoorlijk tevreden met hoe het in Brabant gaat, maar dat is niet de maatstaf. Wij maken ons eigen kwaliteitsbeleid. Wij vinden dat de diensten op een bepaald niveau moeten functioneren en dat is dan ook waar we ze aan proberen te houden.

Aan de heer Vreugdenhil nogmaals: alle prestatiecijfers over 2017 heeft u in april 2018 in uw bezit gekregen. Dus dat u hier doet alsof de Staten geen zicht hebben op de uitvoeringspraktijk, met alle respect: uw Statenmededeling in de mailbox ergens begin april.

Het volcontinu toezien op de uitvoeringskracht voor een gemeente op VTH, dat is niet hoe ons IBT in elkaar zit. Ja, we hebben een formele toezichtspositie ten opzichte van de zorgtaken van de gemeenten, en één keer per jaar maken we daar een programma van en binnen IBT wordt dat dan uitgevoerd. Dat wil niet zeggen dat wij volcontinu over alle gemeentelijke schouders meekijken hoe zij hun VTH-beleid vormgeven. Daar zijn ze zelf verantwoordelijk voor, en uiteindelijk de gemeenteraad.

De **plaatsvervangend voorzitter**: We gaan eerst naar de interruptie van mevrouw Roijackers. Gaat uw gang.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ja, voorzitter. Na bijna acht jaar gedeputeerde Ecologie te zijn en kennis te hebben van een waaier aan regelingen in Nederland, waar net naar is verwezen: is er een samenwerkingsverband in Nederland op het terrein van handhaving natuur en milieu, dat nog krachtiger is dan de Brabantse omgevingsdiensten?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ik heb geen idee wat u bedoelt.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dat kan ze in de tweede interruptie vast even toelichten. Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ik ben nu invaller op de Ecologieportefeuille, ik heb het een tijdje wel gedaan en nu doe ik het even tijdelijk voor deze vergadering opnieuw. We hebben het opnieuw over de omgevingsdiensten hier en ik vraag me inmiddels af of er een manier is om samen te werken als gemeenten

en provincie bij die wettelijke taken, die elders op een nog efficiëntere en doeltreffendere manier gebeurt dan wij het hier in Brabant doen. Hooft u daar bijvoorbeeld via het IPO-verband over, en heeft u zich, al dan niet via uw ambtenaren, al verdiept in een alternatief?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja, Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Nee, er zijn geen alternatieven, omdat de regering ons verplicht heeft gesteld, gemeenten en provincies, dit te organiseren in een gemeenschappelijke regeling die omgevingsdienst heet. Dus wij mogen het niet anders doen dan we het doen. Wat er daarnaast wel is: er zijn tal van overleggen met het Rijk, waarvan de omgevingsdiensten en delegaties van provincies en gemeenten deel uitmaken, om, zeg maar, op een nog hoger niveau een soort BPO te hebben, op landelijk niveau, waarin we met elkaar de ontwikkelingen in het werkveld bezien. Maar dat is niet een organisatie die ergens kan ingrijpen, of die vergunningen verleent. Het is meer overkoepelend overzicht houden, contact houden tussen de bevoegde gezagen. Maar als het gaat over het uitvoeren van VTH, is er geen alternatief dan deze gemeenschappelijke regeling.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Vreugdenhil, interruptie.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Ja, dank u wel, voorzitter. Het momentum is een beetje weg, maar u had het net over IBT-toezicht, gedeputeerde. U maakt er een beetje een karikatuur van door te zeggen: "Ja, we moeten geen volcontinu toezicht doen." Nee, natuurlijk moeten we dat niet, maar als u de cijfers ziet, en als u gewoon ziet dat er eigenlijk nauwelijks een Vvgb ingediend wordt en u tegelijkertijd weet dat er vergunningen ingediend moeten worden - er zijn gewoon een aantal cijfers waardoor u signalen krijgt: hé, op zo'n belangrijk dossier, hier in de Staten bijna maandelijks besproken, dan zou er toch eens reden zijn om te kijken: moeten we daar niet vanuit ons tweedelijnstoezicht onze verantwoordelijkheid in nemen, al helemaal, omdat, als u dat niet doet en de vergunning is afgegeven en daarna zonder vergunning in werking ...?

De **plaatsvervangend voorzitter**: En uw vraag is?

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Wij als bevoegd gezag verantwoordelijk zijn voor het toezicht?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, ik vroeg me ook af wat de vraag is in hemelsnaam. Ik weet niet waar u het over heeft. U zet zoveel dingen achter elkaar, en dan een vraagteken ...

De **plaatsvervangend voorzitter**: Vreugdenhil, in de herkansing.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Volgens mij zat de vraag helemaal op het eind, maar keek u toen al een andere kant op. U zegt: we moeten geen volcontinu toezicht. Dat was uw stellingname. Ik schets even dat er geen volcontinu toezicht is, maar dat er een aantal signalen zijn waardoor je zegt: hé, dat zou misschien wel een belangrijk dossier zijn. En toen was mijn vraag: zou u dan niet, als u die signalen heeft, dat onderwerp in uw tweedelijnstoezicht, in uw IBT, een plek moeten geven?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, ik zie niet hoe je, zonder dat je volcontinu IBT-toezicht moet organiseren, steeds op de hoogte kunt zijn van alle signalen waar dingen bij de gemeenten fout gaan. Maar als wij signalen hebben dat er dingen bij de gemeenten fout gaan, dan worden ze op het bordje gelegd van IBT als het ware en wordt daar de afweging gemaakt of dat een onderwerp is waar ze het volgend jaar wel of niet extra aandacht aan willen besteden, want ook daar gelden bepaalde prioriteiten. Dat is de manier waarop we dat hier in huis afwegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dat was de tweede termijn vanuit GS. Dan sluit ik de beraadslagingen aangaande dit Statenvoorstel.

71/18 Statenvoorstel Vijfde wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant

De **plaatsvervangend voorzitter**: We gaan door met Statenvoorstel 71/18, Vijfde wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant. Namens de fractie van de VVD is mevrouw Dirken aan het woord.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Dank u wel. Laten we het in het kader van de pilot deze keer wat korter houden. Het voorstel dat voor ons ligt wijzigt een verordening waar we deze Statenperiode al vaker met elkaar over gesproken hebben, zij het dat het vandaag om een aantal technische wijzigingen gaat, en die kan onze fractie steunen. Maar juist omdat deze verordening al zo regelmatig gespreksonderwerp is geweest, vinden wij wel dat er heel goed gecommuniceerd moet worden wat de wijzigingen van vandaag inhouden, en dat gaat voor de VVD-fractie verder dan de wettelijk verplichte publicatietekst. Kan de gedeputeerde ons toezeggen dat hij in de verplichte publicaties, maar ook via andere wegen, zoals de website, in begrijpelijke taal zal uitleggen wat de strekking van de voorliggende wijziging is, namelijk alleen een technische wijziging?

Voorzitter. Zoals gezegd, hebben we het al vaker over deze verordening en de wijzigingen daarin gehad. Ook op andere momenten in het jaar krijgen we als Staten regelmatig wijzigingen van bijvoorbeeld andere verordeningen voorgelegd. Het is voor degenen die rekening met deze regels moeten houden soms niet meer te volgen welke regels er nou eigenlijk op welk moment van toepassing zijn. Daarom doet de VVD-fractie een oproep aan het hele college om in navolging van wat landelijk gebruikelijk is, nog maar twee vaste momenten per jaar te kiezen waarop gewijzigde regels van de provincie in werking treden. Dat geeft aanvragers meer rust bij hun planvorming, want dan is het vooraf helder wanneer de regels weer zouden kunnen veranderen. Dus expliciete vraag: is het college bereid in navolging van een vergelijkbaar artikel in de landelijke circulaire 'Aanwijzingen voor de regelgeving' een eigentijdse provinciale richtlijn ten aanzien van het in werking laten treden van regels op te stellen en die ter kennisname aan onze Staten te sturen?

Tot zover.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Dirken. Dan is voor nu het woord aan mevrouw Van Brakel, die namens de fractie van het CDA het woord voert. Aan u het woord, mevrouw Van Brakel.

Mevrouw **Van Brakel** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Nou ja, zoals mevrouw Dirken al aangaf: het gaat inderdaad om een technische wijziging. Daar kunnen we niet zo heel veel tegen hebben, sterker nog: dat moet je aan willen moedigen, want het geeft alleen maar meer duidelijkheid naar alle partijen, en dat

moeten we, denk ik, altijd zo willen hebben. Het betreft geen beleidsmatige wijziging. Wel een aantal gelieerde vragen, als de gedeputeerde daarop terug zou komen. Niet om de discussie van zonet weer op te rakelen, maar wij maken ons toch wel wat zorgen of gemeenten en omgevingsdiensten klaar zijn voor alle behandelingen van deze vergunningaanvragen. Zouden we op een of andere manier de gemeenten nog meer kunnen helpen dan alleen maar meer duidelijkheid te geven, om deze aanvragen te behandelen? En het andere is: hoe snel gaat het met de alternatieve systemen die ontwikkeld moeten worden onder deze vergunning, om te kunnen voldoen aan de wet- en regelgeving in dezen? Wij willen liever geen end-of-pipesystemen meer. Zijn er al systemen voor jongvee in aantocht?

Ten slotte ondersteunen we graag de oproep van de VVD, zeker met betrekking tot de communicatie, en de oproep om maar één keer per twee jaar wijzigingen door te voeren ... enfin: twee keer per jaar wijzigingen door te voeren, maar ik denk dat er onderscheid gemaakt moet worden tussen technische en beleidsmatige, want ik denk dat je technische altijd zo snel mogelijk moet willen aanpassen, om die duidelijkheid te verschaffen.

Tot zover in eerste termijn.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja, dank u wel, mevrouw Van Brakel. Dan is de volgende in de rij aan het woord, en dat is de heer Boon namens de fractie van de PVV.

De heer **Boon** (PVV): Voorzitter. Hoewel dit voorstel voornamelijk een technische aanpassing is, zijn deze aanpassingen een volgende stap in het plan van dit college om de kleine Brabantse boeren-, gezins- en familiebedrijven, te vernietigen. Volgens dit college dalen de ammoniakemissies vanuit de landbouw niet snel genoeg en daarom moeten de Brabantse boeren kapot worden gemaakt. Maar de onderbouwing van dit ammoniakbeleid rammelt. Dit is zelfs bevestigd door internationale wetenschap. Het internationale wetenschappelijk tijdschrift 'Soil Use and Management' geeft aan dat de ammoniakconcentratie door de overheid vele tientallen procenten te hoog wordt ingeschat. Rapportages over ammoniak worden opzettelijk aangepast, zodat men de vervuilde meetgegevens kan gebruiken om onze boeren zwart te maken. Dit hele stikstofbeleid faalt. Het ammoniakbeleid moet worden herzien en de meetmethoden en berekeningen moeten worden aangepast. Er zal geen nieuwe wetgeving geïmplementeerd of aanscherping van maatregelen komen zo lang het fundament van het stikstofbeleid discutabel is, maar dit college geeft niets om wetenschap en wetenschappelijke rapporten. Hun doel is het om de kleine gezins- en familiebedrijven in de agrarische sector kapot te maken. Maar waarom moet deze sector aan de hand van vervalste informatie kapotgemaakt worden? Gedeputeerde Van den Hout vindt zelfs wat boeren doen erger dan wat drugscriminelen doen. Laat het tot u doordringen: gedeputeerde Van den Hout vindt wat boeren doen erger dan wat drugscriminelen doen. Dagelijks worden in Brabant vele vaten met drugsafval gedumpt in de natuur, busjes met drugsafval in de brand gestoken, gevaarlijke drugslaboratoriums midden in onze woonwijken, en dat allemaal vindt deze SP-gedeputeerde minder erg dan wat boeren doen. Kan deze gedeputeerde verklaren waarom hij onze boeren criminaliseert? Waar komt deze haat tegen de agrarische sector vandaan? De PVV is juist trots op onze kleine boeren- en gezinsbedrijven. We moeten deze boeren geen krankzinnige regelgeving opleggen. De boeren hebben behoefte aan een betrouwbare overheid, een overheid die zich aan de gemaakte afspraken houdt. Stop met deze stapeling van doorgeslagen natuur- en milieuregelgeving. De enige regelgeving die dit college wel heeft afgeschaft, is die voor nieuwe megastallen. De PVV is tegen megastallen, de PVV kiest juist voor de kleine boerenbedrijven, maar dankzij dit college kunnen veroordeelde dierenbeulen, zoals Adriaan Straathof, nu nog grotere megastallen laten bouwen in Brabant. Zelfs de Dierenbescherming heeft dit college gewaarschuwd. Dieren hebben daglicht, lucht, ruimte en uitloop naar buiten nodig en dienen niet te worden opgesloten in een megastal met luchtwassers. Knettergek. Is dit college bereid om de maximale staloppervlakte weer terug te brengen? De PVV ziet juist een belangrijke rol weggelegd voor onze boeren

in natuurbeheer. De regels daarvoor dienen vereenvoudigd te worden voor kleine gezins- of familiebedrijven, dit omdat zij al vele eeuwen onze prachtige natuur beheren en tegelijkertijd ons voorzien van heerlijk en gezond voedsel. Zonder de boeren hebben wij geen voer. Laat het voor iedereen duidelijk zijn: de PVV gaat op geen enkele wijze medewerking verlenen aan deze stikstofjihad tegen onze Brabantse boeren. Knettergek.

Voorzitter, tot zover.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Boon namens de fractie van de PVV. Het vervolgbetoog is aan mevrouw Dingemans namens de fractie van D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Dank u wel, voorzitter. Terug naar de technische begrotingswijziging, of de wijziging van de Verordening natuurbescherming, die gelukkig nu meer duidelijkheid gaat geven over de handhaving op grond van die verordening. Wij vinden het belangrijk dat de voorgestelde wijziging geen gevolgen heeft voor de huidige handhavingspraktijk door de omgevingsdiensten. Het onderstreept de legitimiteit van deze praktijk juist, zo lezen we in het Statenvoorstel. De huidige regels rondom de emissiereductierechten stonden immers al op de website, maar worden nu ook in bijlage 2 van de verordening duidelijker opgenomen. Daarmee is het beleid ook geactualiseerd op basis van de actuele stand van de techniek. Dan komt het nu, zoals ook VVD en CDA al opriepen, aan op goede communicatie. Wij zijn blij met de duidelijkheid en ondersteunen daarom dit voorstel.

Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Dingemans. Het woord is vervolgens aan mevrouw Roijackers namens de fractie van GroenLinks. Aan u het woord.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ha, we gaan de Verordening natuurbescherming aanpassen. Onze Staten stelden deze in 2016 vast en GroenLinks stemde toen tegen. De verordening was gericht op het toelaten van uitzonderingen op bescherming en niet op het waarborgen van een betere natuurbescherming. In de verordening stonden enkele vrijstellingen die de natuur aantastten, zoals het uitrijden van mest nabij Natura 2000-gebieden. Dat wilden we, samen met de Partij voor de Dieren, herstellen, maar alle amendementen bij die beleidsarme verordening werden afgeraden en vervolgens afgestemd. Wij stelden dat een vrijstelling van het op of in de bodem brengen van meststoffen nabij Natura 2000-gebieden, gezien onze natuurdoelen als provincie, onverstandig is in Brabant. Die vrijstelling was mogelijk ook Europeesrechtelijk niet aanvaardbaar – bij de PAS zien we dat dat misschien een probleem kan zijn. Zo moeten volgens de Habitatrichtlijn significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden worden voorkomen. Bij de vraag of handelingen toelaatbaar zijn moet het voorzorgsbeginsel worden toegepast. Dit betekent dat het vrijstellen van een vergunningsplicht van een hele categorie activiteiten alleen mogelijk is wanneer voor de gehele categorie bij voorbaat zonder redelijke wetenschappelijke twijfel vaststaat dat die significantie niet zal optreden. En u begrijpt: wij volgen de juristen en de ecologen, die stellen dat dit bij bemesting en beweiding niet het geval is. GroenLinks dient daarom een motie van de Partij voor de Dieren daartoe mee in.

Voorts zijn wij akkoord met de aanpassingen die het college voorstelt. Goed dat er helderheid komt over staleisen en stalsystemen en dat er iets soepeler wordt omgegaan met rundveehouders.

Over stikstofmeting en uitzonderingen is hier in de zaal al genoeg gewisseld. Wat GroenLinks betreft is het wel echt hoog tijd om de natuur actief te gaan beschermen en niet te blijven grossieren in uitzonderingen.

Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Roijackers namens GroenLinks. De volgende in de rij is de heer Oosterveer namens de fractie van 50PLUS. Nee, hij ziet af van zijn spreektijd. Dan is de Partij voor de Dieren aan de beurt en die wordt vertegenwoordigd door mevrouw Surminski. Aan u het woord.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Ja, dank je wel, daar had ik nou goed op geanticipeerd hè?

Voorzitter. In het voorliggende voorstel veel aandacht voor regels voor emissie-eisen van stalsystemen, en dan wordt een beetje tussen neus en lippen door gemeld: "Gelijktijdig worden enkele technische wijzigingen meegenomen." Maar een van die technische wijzigingen die u op basis van de uitspraak van de Raad van State voornemens bent door te voeren, is door het oordeel van het Europees Hof van Justitie van 7 november jl. inmiddels overbodig geworden. Het leidt ertoe dat wij de vijfde wijzigingsverordening op dit moment niet in zijn huidige vorm zouden kunnen vaststellen. Ten aanzien van beweiden en bemesten bij de Natura 2000-gebieden is door het Europees Hof van Justitie geantwoord dat beweiden en bemesting van bepaalde gronden, of het gebruik ervan voor beweiding, als project in de zin van artikel 6, lid 3, van de Habitatrichtlijn moet worden aangemerkt. Omdat beweiding en bemesting als project moet worden aangemerkt, zou een ontheffing van de vergunningsplicht waarvoor een individuele beoordeling is uitgesloten, niet verenigbaar zijn met artikel 6, lid 3 van de Habitatrichtlijn, als voor die activiteiten een passende beoordeling nodig zou zijn. Van zo'n beoordeling kan alleen worden afgezien als op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat beweiding of bemesting afzonderlijk, of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor de beschermingszones. Dat is hier dus niet het geval en u kunt zich daarom niet gronden in de generieke vrijstellingsmogelijkheid die is opgenomen in artikel 2 punt 9. Wij dienen daarvoor dus samen met GroenLinks een motie in, want helaas kunnen we als PS niet amenderen op de technische wijzigingen in de toelichting.

De Raad van State oordeelde eerder dat beweiden en bemesten geen project is, omdat een project zou duiden op een activiteit waar een bouwwerk mee gemoeid is. Een toets op voorhand kon om die reden achterwege blijven. Maar het Europees Hof van Justitie zegt dat het inbrengen van meststoffen in de bodem ook kan worden aangemerkt als project, omdat het wel negatieve effecten kan hebben.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een interruptie van de heer Meijer. Aan u het woord.

De heer **Meijer** (D66): Voorzitter, ik wil even zeker weten dat ik de Partij voor de Dieren kan volgen; dat moet je af en toe checken. Klopt het dat u nu de uitspraak van het Europees Hof probeert te gebruiken in uw inbreng en in dit betoog mee aan het nemen bent? En om een tweede interruptie te besparen: bent u er ook van op de hoogte dat we op 7 december hier uitgebreid met elkaar in de Staten bij stilstaan en dat andere fracties er waarschijnlijk op rekenen dat ze op dat moment met u van gedachten kunnen wisselen over die uitspraak en dat we dan dus ook met elkaar, ik denk een inhoudelijker debat kunnen voeren dan dat u nu eigenlijk probeert?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw punt is duidelijk. Mevrouw Surminski

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Wij gaan op dit moment niet in op de gevolgen van de uitspraak van het Europees Hof over de PAS, maar uitsluitend op het al dan niet aanmerken van beweiden en bemesten als project, of niet als project.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Toch een tweede interruptie van Meijer.

De heer **Meijer** (D66): Ja, want is de hele relevantie waarom u daarover spreekt niet die uitspraak van het Europees Hof en daarmee dus wel degelijk gerelateerd aan wat we eigenlijk met elkaar 7 december willen bespreken? Want ik denk dat mijn eigen fractie ook heel graag stil wil staan bij dat punt en ik zou u dus willen oproepen om de hele discussie daaromtrent op dat moment te voeren.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Uw vraag is duidelijk. Surminski.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Laten we dan even kijken wat Gedeputeerde Staten daarover zeggen. We kunnen het dan altijd nog uitstellen tot december, als dat het antwoord zou zijn.

Het tweede punt waar ik het over wil hebben, heeft ook betrekking op bijlage 2. We zijn blij met het onderzoek van Alterra naar de verschillende lijstjes van beschermde soorten die daarop voorkomen. Het heeft ertoe geleid dat soorten als bunzing, hermelijn en wezel weer wat beter worden beschermd, maar wat betreft het wild zwijn adviseert Alterra om deze niet vrij te stellen, omdat de soort niet in Noord-Brabant voor zou komen. Het is toch wel een beetje merkwaardig dat Alterra voorbijgegaan zou zijn aan het feit dat er wel wilde zwijnen zijn in Brabant. Is het de enige reden dat Alterra hier tegen de vrijstelling van het wild zwijn heeft geadviseerd? Want gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding van die soort en het nulstandsbeleid wordt die soort door uw college toch gewoon vrijgesteld.

Voorlopig is het dat. Dank u wel.

Motie M1 – ‘Bemesten en beweiden als project’

“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 23 november 2018, behandelend Statenvoorstel 71/18 Vijfde wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant; overwegende dat:

- in 118 van de 162 Nederlandse Natura 2000-gebieden sprake is van een overbelasting van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van beschermde soorten;
- de onzekerheden over de houdbaarheid van het PAS op 7 november 2018 door het Europees Hof van Justitie zijn bevestigd;
- door de prejudiciële beslissing van het Europees Hof van Justitie van 7 november 2018, duidelijk is geworden dat het college van Gedeputeerde Staten door toepassing van het PAS in de vergunningverlening, niet kan waarborgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet worden aangetast;

constaterende dat:

- in artikel 6, derde lid van de Habitatrichtlijn een voorzorgsbeginsel besloten ligt, dat vereist dat er zekerheid is dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast;
- door het Europees Hof van Justitie is bepaald dat de bemesting van bepaalde gronden of het gebruik ervan voor beweiding als project in de zin van artikel 6, lid 3, van de Habitatrichtlijn moet worden aangemerkt en niet als ‘andere handeling’;
- aangezien beweiding en bemesting als projecten moeten worden aangemerkt, een ontheffing van de vergunningplicht, waardoor een individuele beoordeling is uitgesloten, niet verenigbaar is met artikel 6, lid 3 van de Habitatrichtlijn;

dragen Gedeputeerde Staten op:

- zich te conformeren aan de prejudiciële beslissing van het Europees Hof van Justitie, met name wat betreft het aanmerken van beweiding en bemesting als projecten en derhalve niet ontheffen van de vergunningplicht, en dit op te nemen in de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant;

en gaan over tot de orde van de dag.

Marco van der Wel, Partij voor de Dieren,

Hagar Roijackers, GroenLinks.”

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Surminski. Dan is de volgende in de rij de heer Ockers, die het woord voert namens de fractie van Lokaal Brabant.

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): Ziet af van spreektijd.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Ockers. Dan gaan wij als de wiedeweerga naar de eerste termijn vanuit Gedeputeerde Staten. Aan het woord is de heer Van den Hout. Aan u het woord.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dank u wel, voorzitter. Ja, het is een technische operatie, er is niks beleidsinhoudelijk aan deze wijzigingsvoorstellen, en zeker zullen we die gaan uitleggen op onze website. 95% van de aanvragen komt niet van particulieren of bedrijven zelf, maar via een adviseur. Dat zijn er niet zo heel veel, en daar hebben we regelmatig contact mee. Ook bij significante wijzigingen van onze verordening waar zij rekening mee moeten houden, wordt daarover actief gecommuniceerd.

Of de omgevingsdiensten – een vraag van het CDA – klaar zijn voor het behandelen van deze aanvraag, ja deze wijzigingsverordening verandert niets aan de paraatheid van de omgevingsdiensten. Ze waren klaar of ze waren niet klaar, maar dat staat los van wat we hier aan het doen zijn. Ik denk dat ze gewoon klaar zijn, want het is het werk dat ze al jaren doen.

Of er inmiddels systemen bestaan voor jongvee is voor mij in ieder geval net iets te technisch en gedetailleerd. We zullen kijken of we dat eventueel schriftelijk zouden kunnen beantwoorden.

Het voorstel om twee keer per jaar verordeningen te wijzigen, met dan vervolgens een uitzondering voor als het technische wijzigingen betreft: ik weet niet of het daardoor overzichtelijker wordt. Bovendien, de vrijheid om het te doen op het moment dat het relevant is lijkt ons wat meer flexibiliteit te geven. Dit is nu bijvoorbeeld een wijziging die we moeten doorvoeren, omdat de rechter het ons als het ware opgedragen heeft. Als we daar nog een halfjaar mee wachten, blijven we een halfjaar lang last houden van rechters die daarnaar verwijzen, dus het moet echt zo snel mogelijk. Ik zie niet wat het grote voordeel zou zijn van een dogma om dat maar twee keer per jaar te mogen doen.

De Partij voor de Dieren probeert de uitspraak van het Europees Hof van Justitie in deze verordening te fietsen. Dat gaat net even te snel, behalve dat we daar inderdaad op 7 december over komen te spreken, maar ook daarvoor alvast een winstwaarschuwing: er is geen directe geldigheid van de uitspraak van het Europees Hof op onze verordening, of op onze wetgeving. Daarover zal de Raad van State uitspraak moeten doen. Dat is de volgorde. De Raad van State heeft een advies gevraagd, dat heeft hij nu gekregen. Ze heeft beloofd daar op 14 februari de Valentijszitting over te organiseren en we hopen dat daar iets moois uitkomt, maar dat weet je maar nooit. Pas als er een uitspraak is van de Raad van State weten wij hoe de jurisprudentie in Nederland wijzigt en of wij onze verordeningen moeten aanpassen, of dat het systeem van de PAS veranderd moet worden. Inhoudelijk zou u best nog wel eens gelijk kunnen hebben, ik hoop het bijna zelfs, ik vind dat u gelijk heeft, maar daar hebben we in de Nederlandse rechtspraak niks mee te maken. Eerst moet de Raad van State een uitspraak doen en daarna zien we pas verder.

Of Alterra een pleidooi hield tegen de vrijstelling van het wild zwijn omdat het hier niet voor zou komen, lijkt me sowieso een vergissing, als dat het geval is, van óf Alterra, óf de lezers, maar ik kan me voorstellen dat bedoeld is dat er landelijk al zoveel aan vrijstellingen is geregeld dat er in Brabant niet iets speciaals voor hoeft te worden gedaan, tenzij uw vraag toch anders is, maar dit had ik ervan begrepen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja. Dat was de heer van Den Hout namens Gedeputeerde Staten in eerste termijn. Dan gaan wij door naar de tweede termijn vanuit de kant van uw Staten. Mevrouw Dirken zie ik al naar het kathedraker lopen. Aan u het woord namens de fractie van de VVD in tweede termijn.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ja, dank u wel. Toch een vraag aan de gedeputeerde wat betreft het algemene principe om twee keer per jaar wijzigingen van regelgeving van de provincie vast te gaan stellen. Uiteraard gaat dat niet om zaken die spoedeisend zijn. Waar het ons om gaat, is dat we niet vanuit het provinciehuis naar buiten denken, maar vanuit aanvragers naar binnen. Voor aanvragers geeft het heel veel helderheid op alle takken van sport waar we hier in huis over gaan, dat zij twee keer per jaar kunnen verwachten dat er grote wijzigingen in regelgeving zijn. Vandaar onze oproep om dat principe als richtlijn te gaan hanteren, en niet als dogma.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Dirken. Mevrouw Van Brakel. Ja, u heeft behoefte aan een tweede termijn. Aan u is het woord.

Mevrouw **Van Brakel** (CDA): Dank u wel, voorzitter, dank u wel, gedeputeerde voor de beantwoording. Op een van uw antwoorden wil ik graag terugkomen. Want ja, wij snappen dat een nog duidelijkere verordening dezelfde behandelingen vraagt bij de gemeenten en omgevingsdiensten, dus daar ging het niet precies om. Maar een duidelijke verordening helpt om sneller een afhandeling te doen en onze vraag is – want wij maken ons zorgen over de aantallen die bij de gemeenten en bij de omgevingsdiensten komen –: ziet u nog meer instrumenten om gemeenten en omgevingsdiensten te helpen bij de behandeling van de vergunningen? Daar gaat het mij om. Duidelijkheid van de verordening helpt, maar misschien zijn er nog meer instrumenten die helpen.
Tot zover.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van Brakel. De heer Everling namens de fractie van de SP heeft spreektijd in de tweede termijn doorgegeven. Nee? Dan gaan wij door naar de fractie van de PVV, de heer Boon in de tweede termijn. Aan u het woord.

De heer **Boon** (PVV): Voorzitter. De PVV heeft in eerste termijn vragen gesteld over het plan waarom Brabantse gezins- en familiebedrijven in de agrarische sector vernietigd moeten worden. U laat uw coalitiegenoot weggelaten zonder ons te antwoorden. Als voorzitter in een democratie moet u ook antwoorden die u niet uitkomen, laten horen. Dat is een democratie. Ik vind het heel teleurstellend dat u niet heeft ingegrepen op deze actie van de gedeputeerde, dat u coalitiebelang hoger stelt dan de democratie. Dat zegt genoeg van de VVD op dit moment. Maar ik ga de vragen nog een keer stellen. Waarom moet deze sector aan de hand van vervalste informatie kapotgemaakt worden?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Meijer.

De heer **Meijer** (D66): Ja, voorzitter. Ik hecht er wel waarde aan dat de heer Boon volgens mij de suggestie wekt dat u als voorzitter hier ter plaatse bent en enig coalitiebelang zou hebben, maar de heer Van Gruijthuijsen zit hier op dit moment als onze voorzitter. Ik wil heel even toetsen of ik die suggestie goed gehoord heb, want als dat echt zo is, vind ik dat we daar met elkaar echt weer grenzen aan het overschrijden zijn, waar we volgens mij ook in procedurevergaderingen en presidia met elkaar even over stil moeten staan dat de heer Boon dat hier doet.

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Boon.

De heer **Boon** (PVV): Ja, voorzitter. De heer Meijer van D66, Democraten 66, laat week op week, Statendag op Statendag, zien dat hij echt de antidemocraat is. Iedere keer probeert hij de PVV het spreken onmogelijk te maken ...

De heer **Meijer** (D66): Mijnheer Boon, het zou fijn zin als u even antwoord geeft op mijn vraag.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Heren, heren, mijnheer Meijer en mijnheer Boon, we houden het hier wel ordentelijk. Het gaat via deze voorzitter vandaag. De heer Boon is aan het woord en als de heer Meijer wil interrumperen, verzoekt hij de voorzitter daartoe. De heer Boon is aan het woord.

De heer **Boon** (PVV): Dank u, voorzitter. Zo werkt het in een democratie, die u haat. U probeert mij nu het spreken weer onmogelijk te maken, u maakte het spreken van mijn fractievoorzitter de vorige keer onmogelijk. Waarom wilt u deze geluiden in de democratie niet horen? In een democratie moeten alle geluiden gehoord worden. Ook de achterban die wij vertegenwoordigen, mag gehoord worden, ook al komt die u niet uit.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Interruptie Koevoets ... Sorry, de heer Meijer wil toch? Ja. Tweede keer interruptie.

De heer **Meijer** (D66): Ja. Blijkbaar ontstaat het de heer Boon wat ik hem vraag, maar ik bedoelde gewoon te vragen: suggereerde u nu werkelijk dat deze voorzitter een coalitiebelang heeft? Volgens mij een heel eenvoudige ja-of-nee-vraag. Als u daar nou even antwoord op geeft, dan hebben we dat met elkaar vastgesteld en kan ik daar in het vervolg rekening mee houden, want dat was volgens mij de suggestie die u wakte.

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Boon.

De heer **Boon** (PVV): Voorzitter. De vragen die ik heb gesteld en de opmerkingen zijn duidelijk. Het is niet een suggestie. Uw suggestie, die moet hier ter sprake worden gesteld, uw antidemocratische houding richting deze Staten, het continu opnieuw de spreektijd willen afnemen, onze vrijheid van meningsuiting. Iedere keer staat u hier om die te beperken. Wij gaan niet zwijgen, wij blijven doorgaan.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Interruptie Koevoets.

De heer **Koevoets** (VVD): Ja, mijnheer de voorzitter, ik zou graag van de heer Boon horen of hij antwoord kan geven op de vraag. Hij is altijd als eerste als er geen antwoord op zijn vraag komt. Misschien kan hij gewoon klip en klaar antwoord geven op de vraag van de heer Meijer in dezen. En ik wil hem ook vragen of hij van plan is zich te onthouden van tussenzinnetjes aan het adres van onze onafhankelijke voorzitter.

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Boon.

De heer **Boon** (PVV): Ja, voorzitter, volgens mij is dat het recht om mij dingen te vragen, ook richting de voorzitter, ook richting de onafhankelijke voorzitter mag ik vragen stellen. Ik heb duidelijk een vraag: waarom u een gedeputeerde hiermee liet weg komen. Heeft hij zijn coalitiebelang hoger gesteld dan de

democratie? Dat is een vraag en geen suggestie. Dat is een vraag en die kan maar één iemand beantwoorden, en dat ben niet ik.

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Koevoets.

De heer **Koevoets** (VVD): Ik vind het best wat u vindt. Mijnheer de voorzitter, ik vind het best wat de heer Boon vindt, maar wij stellen hem een vraag en wij zouden graag willen weten of hij van plan is die vraag te beantwoorden, ja dan nee.

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Boon ... Er wordt verzocht door de heer Boon om de vraag die aan hem gesteld wordt nogmaals te stellen. Dan is de heer Meijer nu aan het woord om die vraag nogmaals te stellen.

De heer **Meijer** (D66): Nee, nee, nee, want ik heb inmiddels, denk ik, een soort van antwoord, maar ik wil het wel even helder geconcludeerd hebben. De heer Boon stelt onze voorzitter op dit moment een vraag. De vraag aan onze voorzitter is of hij een coalitiebelang heeft. Ik denk dat we dat met elkaar kunnen vaststellen. Ik denk dat we ook met elkaar nog even een cursusje moeten doen hoe het werkt als een technisch voorzitter daar zit en of er dan überhaupt wel een coalitiebelang kán zijn want dat is namelijk niet zo. Maar ik begrijp ook dat uw fractievoorzitter er nu niet is, maar misschien kan die nog een keer college aan u geven hoe dat soort dingen nou werken met een onafhankelijk voorzitter.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja, de heer Boon. Vervolgt u uw betoog.

De heer **Boon** (PVV): Ja, die les is dat wij gewoon het antwoord van de voorzitter afwachten en wij zijn heel benieuwd naar dat antwoord. Maar wij gaan de vragen nog een keer stellen waar wij geen antwoord op hebben gekregen, ook al willen de mensen die niet horen. Maar de PVV zwijgt niet, wij gaan deze vragen nog een keer stellen. Waarom moet deze agrarische sector aan de hand van vervalste informatie kapot worden gemaakt? Kan de gedeputeerde verklaren waarom hij onze boeren criminaliseert en waar komt de haat tegen de agrarische sector vandaan? En de laatste vraag, over de megastallen: is dit college bereid om de maximale staloppervlakte weer terug te brengen naar 1,5 ha? Hopelijk krijgen we nu wel antwoorden.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Een interruptie van de heer Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Ja, voorzitter. De heer Boon stelt u een vraag en ik wil zo meteen graag van u weten of u van plan bent daarop te gaan antwoorden. Maar ik heb ook een vraag aan u. De laatste vragen die de heer Boon stelt, met name over de agrarische sector: bent u van mening dat dat binnen de orde van dit agendapunt is?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Heijmans. Ik zal er heel kort vanuit deze plek op ingaan. Het is aan de Provinciale Staten om vragen te stellen aan Gedeputeerde Staten en aan Gedeputeerde Staten om antwoord te geven op de vragen vanuit Provinciale Staten. Daar gaat uw voorzitter niet over. De voorzitter bewaakt de orde. Zo staat dat volgens mij in het reglement van orde, en als uw onafhankelijk voorzitter probeer ik zoveel mogelijk recht te doen aan dat reglement van orde, dat door uw Staten is vastgesteld. De vragen die zijn gesteld, in dit geval door de heer Boon, kunnen gesteld worden en het is niet noodzakelijk ... als de gedeputeerde denkt dat ze buiten de orde zijn ... ja, die gaat over zijn eigen beantwoording.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. We hoeven nu die discussie niet al te uitgebreid te gaan voeren, maar u zegt het zelf heel erg netjes: de voorzitter gaat over de orde, en dat is ook degene die bepaalt wat binnen en buiten de orde is. Daarom gaat u namelijk over de orde, omdat u de orde bepaalt. Ik denk toch dat het heel duidelijk is, voorzitter, als hier gevraagd wordt 'worden boeren gecriminaliseerd?', dat dit absoluut niks met dit agendapunt te maken heeft en dat we daar gewoon ook heel erg duidelijk in moeten zijn.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Heijmans. Dan gaan wij door naar de tweede termijn van de fractie van D66. Nee, u ziet af van uw spreektijd. Mevrouw Roijackers. U heeft zich verstopt. Heeft u behoefte aan een tweede termijn, mevrouw Roijackers? Dan kunt u aan uw tweede termijn beginnen.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Ik mag bij de VVD staan, dat is fijn.

Ja, voorzitter, ik was heel even in gesprek met de griffie over de motie die de Partij voor de Dieren en GroenLinks wilden indienen en waarover wat is gewisseld: moet dat niet gebeuren straks als wij het op 7 december gaan hebben over de doorwerking van de uitspraken over de PAS? Wij snappen dat wel, maar wij stellen vandaag deze wijzigingsverordening vast met elkaar en in die wijzigingsverordening wordt beweiden en bemesten niet als project aangemerkt en valt die niet onder de vergunningsplicht. Wij hechten er toch aan om de motie vandaag in te dienen, omdat wij vinden dat met deze technische wijzigingen deze opdracht moet worden meegenomen. Dus wij zijn bezig met het puzzeltje van het aanpassen van een digitale motie op de juiste manier, naar een motie 1A en wij hopen daar spoedig de Staten van op de hoogte te stellen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Roijackers. Dan is de volgende aan het woord, dat is namelijk mevrouw Surminski namens de Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Ja, dank u wel. De gedeputeerde heeft zojuist niet echt een oordeel uitgesproken over de motie, dus laat dat maar eventjes nog met rust. Min of meer hetzelfde, maar in andere bewoordingen als wat GroenLinks zojuist vertelde: kijk, wij gaan hier natuurlijk wel de betreffende technische wijzigingen vaststellen, waarmee beweiden en bemesten niet meer als project wordt gezien en daarmee niet aan vergunning, zelfs niet aan toetsing wordt onderworpen. Dus de vraag is: hoe kun je nou weten of er een nieuwe ontwikkeling is nabij Natura 2000, hoe kun je weten of er mogelijk nadelige effecten optreden? Als je die technische wijziging nu goedkeurt, wat zijn dan de gevolgen en wat kunnen we dan op 7 december ten aanzien van dit punt eventueel nog doen, of besluiten, of verwachten, eventueel corrigeren, of is de zaak dan afgekaart? Dus wij willen nu de motie enigszins inkorten, in de hoop dat die dan toch voldoende duidelijkheid biedt en uitsluitend nog betrekking heeft op de betreffende technische wijziging van beweiden en bemesten.

Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Surminski. De heer Vreugdenhil had voor de tweede termijn spreektijd aangevraagd. Nee, hij ziet af van de spreektijd. Dan is er een einde gekomen aan de tweede termijn van de kant van uw Staten. Er is een gewijzigde motie onderweg en om Gedeputeerde Staten de kans te geven om van die gewijzigde motie kennis te nemen voordat de gedeputeerde begint aan zijn tweede termijn, schors ik voor vijf minuten de vergadering.

Motie M1A – 'Bemesten en beweiden als project'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 23 november 2018, behandelend Statenvoorstel 71/18 Vijfde wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant;

overwegende dat:

- in 118 van de 162 Nederlandse Natura 2000-gebieden sprake is van een overbelasting van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van beschermde soorten;

constaterende dat:

- in artikel 6, derde lid van de Habitatrichtlijn een voorzorgsbeginsel besloten ligt, dat vereist dat er zekerheid is dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast;

dragen Gedeputeerde Staten op:

- beweiding en bemesting aan te merken als projecten en derhalve niet te ontheffen van de vergunningplicht, en dit op te nemen in de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant;

en gaan over tot de orde van de dag.

Marco van der Wel, Partij voor de Dieren,

Hagar Roijackers, GroenLinks."

Schorsing

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mag ik u allemaal verzoeken uw plaatsen in te nemen? Dan kan gedeputeerde Van den Hout beginnen met zijn tweede termijn. De aangepaste motie, heb ik begrepen, staat inmiddels op iBabs. Mijnheer Van den Hout, start met uw betoog.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dank u wel. Ja, nogmaals, de vraag vanuit de VVD-fractie om te bezien of we slechts tweemaal per jaar wijzigingen van verordeningen kunnen doorvoeren: ik denk dat het er niet heel veel beter op wordt, maar ik zal het dinsdag met mijn collega's in GS bespreken, dan zien we wat daar uitkomt. Ik overzie alleen maar de groene verordeningen, zeg maar, dus ik weet niet wat voor gevolgen het heeft voor mijn collega's, maar daar zullen we het over hebben en u iets laten weten.

Het CDA vraagt of we nog op een andere manier behulpzaam kunnen zijn bij het verbeteren van de vergunningverlening door gemeenten en de omgevingsdienst, nou ja, door de omgevingsdienst dan vooral. Nee, ik denk het niet. Wat wij nu doen richting omgevingsdiensten stelt ze voldoende in staat om de vergunningverlening ter hand te nemen.

De Partij voor de Dieren en GroenLinks hebben een motie 1A ingediend, die gaat over beweiden en bemesten. Het Europees Hof zegt daarvan: dat is een project dat je moet beoordelen en niet mag vrijstellen. Die vrijstelling staat wel in onze verordening, maar is geen onderdeel van deze wijziging. Dus het blijft zoals het is, maar inderdaad: het is vrijgesteld. Dat kunnen wij nu nog niet zelfstandig veranderen, omdat er alleen maar - 'alleen maar' - een uitspraak van het Europees Hof is, die niet direct een-op-een rechtskracht heeft in Nederland. Het Europees Hof heeft een arrest gegeven waar de Raad van State mee aan de slag moet. De zaken die zij hebben aangehouden, de pilotzaken, zullen nu ter hand genomen worden en pas als de Raad van State uitspraak heeft gedaan over wat te doen met beweiden en bemesten, zullen de PAS-partners - want dan nog kunnen we het niet alleen -, de provincies, EZ, Landbouw, zich moeten voegen naar de uitspraak van de Raad van State. Maar tot die tijd kunnen wij zelfstandig geen wijzigingen in dit systeem aanbrengen, want die zouden het vervolgens ook niet overleven bij de rechter.

Als de PVV serieus informatie heeft dat wij hier bewust frauderen en vervalste informatie leveren, dan vraag ik u nu om dat waar te maken, of uw woorden in te trekken.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Interruptie van de heer Boon. Aan u het woord.

De heer **Boon** (PVV): Ja, voorzitter. Er zijn gewoon wetenschappelijk, internationaal, peer reviewed onderzoeken ammoniak in Nederland. Enkele kritische kanttekeningen. Ammoniak in Nederland, een noordoostelijke spelbreker. Dat zijn allemaal wetenschappelijke rapporten die de fundering onder dit beleid allemaal wegvagen. We hebben zelfs moties ingediend: betrek wetenschappelijk onderzoek bij het beleid. Die is toen niet aangenomen, omdat wetenschap hier er niet toe doet. Het is toch duidelijk dat heel dit beleid niet klopt? Dit is nu toch duidelijk aangetoond internationaal?

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, ik stel vast dat u niet waar kunt maken dat wij hier bewust informatie vervalsen en ik vraag u uw excuses daarvoor aan te bieden, of die uitspraak in het openbaar te doen, zodat de politieke immuniteit hier niet geldt.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Boon, aan u het woord.

De heer **Boon** (PVV): Ja, voorzitter, de gedeputeerde heeft ook de conclusies getekend in het rapport. Die weet ook dat het ammoniakbeleid ongefundeerd is, dat er metingen in zijn die niet kloppen, die vervalst zijn, die vervuild zijn. Dat weet hij ook. Dan moet u mij niet met de stoelen schuiven. U heeft die conclusies ook kunnen lezen, en dan roep ik: de gegevens zijn vervuild, zijn vervalst.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Van den Hout ... U heeft een ander punt? De heer Boon.

De heer **Boon** (PVV): Ja, ik zou wel graag de gedeputeerde willen verzoeken om gewoon antwoord te geven op mijn vragen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dat is geen ander punt, mijnheer Boon, want u had zojuist een debat over de antwoorden van de heer Van den Hout op uw vragen, de heer Van den Hout stelde aan u een aantal wedervragen en daar had u een debatje over, over en weer. Dus als u nu als derde interruptie nogmaals het verzoek doet aan de heer Van den Hout om op uw vragen een antwoord te geven, dan is dat wel een derde interruptie.

De heer **Boon** (PVV): Voorzitter, dan wil ik het ordevoorstel doen om de vragen te beantwoorden waarom de boeren gecriminaliseerd worden en waar de haat van de agrarische sector vandaan komt en of het college bereid is de maximale staloppervlakte terug te brengen naar 1,5 ha. Daar is niet op ingegaan en dat ordevoorstel wil ik dan doen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mijnheer Boon, u heeft aan het begin van uw eerste termijn gezegd dat dit om een technisch voorstel gaat. Dat zijn uw woorden geweest en dat valt hier nu ter bespreking en ter beoordeling aan uw Staten. Gedeputeerde Staten gaan daar ook conform het voorliggende voorstel op in, via een technische wijziging en niet de hele beleidszaken rondom de transitie van de veehouderij.

De heer **Boon** (PVV): Voorzitter, dat is de onderliggende materie, dus het gaat er deels daadwerkelijk over. Dat zijn concrete vragen waar wij een concreet antwoord op willen hebben, om te kunnen beslissen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: U gaat over uw vragen, mijnheer Boon, en de gedeputeerde gaat uiteindelijk over het antwoord. Ik heb de indruk dat hij het antwoord heeft gegeven waar hij achter staat en ik kan hem er niet toe dwingen een ander antwoord te geven dan hij zojuist gegeven heeft. Mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ja, kennelijk maken we er een spelletje van dat je met het stellen van een vraag, dat je interruptiedebatje dan klaar is. Dan stel ik de vraag aan het college: wilt u alstublieft de vragen van de PVV beantwoorden?

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Van den Hout. En ik wil graag stilte in de zaal. Als u wilt deelnemen aan het debat, graag hier via de interruptiemicrofoon. Van den Hout.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja voorzitter, ik ben ervan overtuigd dat Carthago inmiddels al wel drie keer vernietigd is.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mevrouw Knoet, aan u het woord.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ja, voorzitter, dat is eigenlijk een vraag aan de PVV, want ik denk niet dat je een vraag aan de gedeputeerde moet stellen in de zin van terug te brengen naar 1,5 ha, want dat is een uitspraak hier in de Staten, bij meerderheid genomen, en daar heeft de gedeputeerde zich aan te houden. Dus dat is een onzinnige vraag.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Knoet. Mevrouw Van der Sloot, een interruptie.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ik zou vooral voorstellen dat we doorgaan met de beantwoording, met de vergadering en met het stuk dat voorligt. Dat zou mijn suggestie aan ons allen zijn.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van der Sloot. Ja, de heer Van den Hout was klaar met zijn tweede termijn. Dan komen wij tot een einde van de beraadslagingen rondom dit onderwerp en zijn wij toegekomen aan de stemmingen. De griffier drukt op de bel.

IV Stemming

64/18 Ontwerpbesluit Lijst Ingekomen Stukken periode 11 oktober 2018 tot en met 31 oktober 2018

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dan is allereerst aan de orde voorstel 64/18 Ontwerpbesluit Lijst Ingekomen Stukken periode 11 oktober 2018 tot en met 31 oktober 2018. Ik stel voor om bij acclamatie in te stemmen met de wijze van afdoening van de ingekomen stukken. Ik stel vast dat dat het geval is.

83/18 Ontwerpbesluit Notulen van de PS-vergadering 28 september 2018

De **plaatsvervangend voorzitter**: Er is één voorstel aan de orde betreffende de notulen van een voorgaande vergadering. Dat is voorstel 83/18 Ontwerpbesluit Notulen van de PS-vergadering 28 september 2018. Ook hier stel ik voor bij acclamatie in te stemmen met deze notulen. Ik stel vast dat dit het

geval is. Dan zijn deze notulen aangenomen. Dan gaan wij over tot stemming over de bespreekstukken. Ik kijk of iedereen op zijn of haar plaats zit. Dat is volgens mij het geval.

73/18 Statenvoorstel Procedure wensen en bedenkingen inzake deelname in coöperatieve vereniging t.b.v. samenwerking overheden m.b.t. openbaar vervoer

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dan gaan wij over tot stemming over het Ontwerpbesluit 73/18 Procedure wensen en bedenkingen inzake deelname in coöperatieve vereniging ten behoeve van samenwerking overheden met betrekking tot openbaar vervoer. De fractie van de VVD.

De heer **Burger Dirven** (VVD): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: CDA.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: SP.

Mevrouw **Arts** (SP): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: PVV.

De heer **Bakker** (PVV): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: D66.

De heer **Meijer** (D66): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: PvdA.

De heer **Maas** (PvdA): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: ChristenUnie-SGP.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dit voorstel is unaniem aangenomen.

65/18 Begrotingswijziging uitvoeringstaken vergunningverlening, toezicht en handhaving Wet natuurbescherming en overige gevolgen wegens provinciale zienswijze ontwerpbegroting 2019 ODBN.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dan gaan wij over naar het voorstel 65/18. Amendement A1, begrotingswijziging ODBN. De fractie van de VVD.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: CDA.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: PVV.

De heer **Boon** (PVV): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: PvdA.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Tegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: ChristenUnie-SGP.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dit amendement is aangenomen. Dan gaan wij naar het voorliggende Ontwerpbesluit 65/18, uitvoeringstaken vergunningverlening, toezicht en handhaving Wet natuurbescherming en overige gevolgen wegens provinciale zienswijze ontwerpbegroting 2019 ODBN. De fractie van de VVD.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: CDA.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: PVV.

De heer **Boon** (PVV): Tegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: PvdA.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: ChristenUnie-SGP.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Tegen met een stemverklaring, voorzitter. Wij hebben ook tegen de zienswijze gestemd en zullen ook tegen dit voorstel stemmen, omdat het wat ons betreft niet voldoende is om de wettelijke taken die we hebben als provincie daarin te waarborgen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dan is dit voorstel aangenomen.

71/18 Statenvoorstel Vijfde wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dan gaan we naar Ontwerpbesluit 71/18, Vijfde wijzigingsverordening Verordening natuurbescherming Noord-Brabant. De fractie van de VVD.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: CDA.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: PVV.

De heer **Boon** (PVV): Tegen met stemverklaring. Deze stikstofjihad tegen onze boeren moet stoppen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: PvdA.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: ChristenUnie-SGP.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dit voorstel is aangenomen. Dan gaan we naar motie 1A, Bemesten en beweiden als project. De fractie van de VVD.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Tegen met ...

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): Voorzitter, een ordevoorstel graag.

De **plaatsvervangend voorzitter**: De heer Ockers.

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): Het kan aan mijn iPad liggen, het kan aan mij liggen, maar ik zie die motie niet. Ik zie alleen maar het amendement, maar ik zie geen moties op mijn tablet in ieder geval.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Zou iemand van de griffie misschien even naar de heer Ockers ...?

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): Nee, ik krijg al assistentie van ChristenUnie-SGP, waarvoor mijn dank.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Het probleem is dat je iedere keer weer moet afsluiten en weer moet opstarten.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u. Het probleem is opgelost, mijnheer Ockers?

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): Ja.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dan zijn wij nog steeds bij de stemming over deze motie. De fractie van de VVD.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Tegen met stemverklaring. Wij wachten graag de Valentijnsuitspraak van de Raad van State af.

De **plaatsvervangend voorzitter**: CDA.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Tegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: PVV.

De heer **Boon** (PVV): Tegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Tegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: PvdA.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen, wel met een stemverklaring. Wij zijn het er inhoudelijk helemaal mee eens, maar begrijpen dat het technisch en juridisch op dit moment nog lastig is.

De **plaatsvervangend voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Partij voor de Dieren.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De **plaatsvervangend voorzitter**: ChristenUnie-SGP.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Tegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Ockers** (Lokaal Brabant): Tegen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dan is deze motie verworpen.

Sluiting

De **plaatsvervangend voorzitter**: Daarmee, dames en heren, komen we aan het einde van deze vergadering. Ik dank eenieder voor zijn of haar inbreng. De eerstvolgende Statendag vindt plaats op 7 december 2018. Ik verzoek u allemaal om uw spreekpasje te deponeren in de opvangbus bij de bodetafel. Ik nodig u van harte uit voor een drankje bij de Statenlounge, wens u een fijn weekend en sluit hierbij de vergadering.

De voorzitter sluit om 16.32 uur de vergadering.